

Публічне акціонерне товариство «Криворізький залізорудний комбінат»

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ ПАТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ»

За 2020 рік

М. Кривий Ріг

ЗМІСТ

Розділ 1.	Організаційна структура та опис діяльності підприємства	3
Розділ 2.	Результати діяльності	4
Розділ 3.	Ліквідність та зобов'язання	8
Розділ 4.	Екологічні аспекти	12
Розділ 5.	Соціальні аспекти та кадрова політика	23
Розділ 6.	Ризики	40
Розділ 7.	Дослідження та інновації	43
Розділ 8.	Фінансові інвестиції	44
Розділ 9.	Перспективи розвитку	45
Розділ 10.	Корпоративне управління	48

Розділ 1. Організаційна структура та опис діяльності підприємства

За територіальним поділом ПАТ «Кривбасзалізрудком» знаходиться в Тернівському, Покровському і Саксаганському районах міста Кривого Рогу.

До складу ПАТ «Кривбасзалізрудком» станом на 31.12.2020р. входять наступні структурні підрозділи:

- Шахта «Тернівська»;
- Шахта «Гвардійська»;
- Шахта «Октябрська»;
- Шахта «Родіна»;
- Шахтобудівельне управління;
- Шахтомонтажне управління;
- Ремонтно-механічний завод;
- Енергетичний цех;
- Центральна енерголабораторія;
- Автобаза;
- Управління залізничного транспорту;
- Ремонтно - будівельний цех;
- Медична служба;
- Санаторій – профілакторій;
- Гірничі інспекції з технічного контролю якості руд;
- Центр інформаційних систем;
- Учбово-курсовий центр;
- База МТП

Основними видами продукції ПАТ «Кривбасзалізрудком» є наступні сорти, що класифікуються залежно від вмісту залізного компонента, згідно діючих Технічних умов на руди залізні:

- руда агломераційна марки 1 (скорочена назва «РА-1») - із вмістом заліза 55% та більше,
- руда агломераційна марки 2 (скорочена назва «РА-2») - із вмістом заліза 51 – 54,9 %,
- руда гематитова сира іншого видобування (скорочена назва «РГС») - із вмістом заліза від 45 %,
- руда доменна (скорочена назва «РД»).

Товарні залізні руди ПАТ «Кривбасзалізрудком» є достатньо багатими за вмістом заліза (Fe 56% - 64%) мартитовими та гематито-мартитовими рудами з низьким вмістом шкідливих домішок (сірки, фосфору).

Призначенням і стратегічним напрямком діяльності ПАТ «Кривбасзалізрудком» є стабільне забезпечення національних виробників чорних металів сировиною в необхідній кількості та потрібної якості, а також забезпечення надходження валюти до країни шляхом поставок залізничної сировини на експорт.

Керівництво ПАТ «Кривбасзалізрудком» щорічно визначає та доводить службам та структурним підрозділам цілі, в тому числі й вимоги до продукції у відповідності до запитів споживачів. При цьому розробляються заходи (програми), в яких визначено конкретні відповідальні виконавці, ступінь відповідальності та строки виконання (обсяги виробництва продукції, її якісні характеристики, організаційно - технічні заходи із забезпечення виконання виробничої програми та збільшення виробництва, організаційно - технічні заходи із забезпечення виконання плану капітального будівництва, заходи з економії енергоресурсів, ремонту основного обладнання).

Експортними напрямками для ПАТ «Кривбасзалізрудком» є країни Східної Європи: Словаччина, Румунія, Чехія, Польща, Угорщина.

Розділ 2. Результати діяльності.

(тис. грн.)

Стаття	2020 рік	2019 рік	Відхилення
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6 607 075	6 559 213	+ 47 862
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(3 324 555)	(3 007 595)	(316 960)
Валовий прибуток	3 282 520	3 551 618	-269 098
Адміністративні витрати	(157 779)	(142 835)	(14 944)
Витрати на збут	(984 783)	(1 322 199)	(-337 416)
Інші операційні доходи	125 354	19 975	+105 379
Інші операційні витрати	-	-	-
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	2 265 312	2 106 559	+158 753
Інші фінансові доходи			
Фінансові витрати	(163 015)	(168 857)	(-5 842)
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: прибуток	2 102 297	1 937 702	+164 595
Податок на прибуток від звичайної діяльності	(403 050)	(354 387)	(+48 663)
Чистий прибуток	1 699 247	1 583 315	+115 932

Чистий дохід відображено тільки по виручці основної діяльності, яка виникає внаслідок регулярних угод виходячи із положень МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами». Виручка від інших операцій представляє інші види надходжень, що складають доходи від операційної діяльності.

Інформація про чистий дохід в тис. грн., обсяги реалізації в тис. тон., а також середню вартість відвантаження однієї тони продукції у гривнях наведена у таблиці.

Показник	Одиниці виміру	2020 р.		2019 р.		Відхилення	
		Показники	Пито-ма вага, %	Показники	питома вага, %	Показники	питома вага, %
Чистий дохід усього:	тис. грн	6 607 075	100,0	6 559 213	100,0	47 862	-
У тому числі: Україна	тис. грн	2 674 564	40,5	1 985 144	30,3	689 420	+10,2
Експорт	тис. грн	3 932 511	59,5	4 574 069	69,7	-641 558	-10,2
Реалізовано усього:	тис. тонн	3 968,0	100,0	4 284,9	100,0	-316,9	-
У тому числі: Україна	тис. тонн	1 943,3	49,0	1 726,1	40,3	+217,2	+8,7
Експорт	тис. тонн	2 024,7	51,0	2 558,8	59,7	-534,1	-8,7
Вміст заліза							
Україна	%	59,13		59,69		-0,56	
Експорт		59,26		60,14		-0,88	
Середня ціна реалізації 1 т. доменної руди (кусок) усього:	грн.	781,53		579,03		+202,5	
У тому числі Україна (доменна руда)	Грн.	586,04		579,03		+7,01	
Експорт (доменна руда)	грн.	1220,16		-		+1220,16	
Середня ціна реалізації 1 т. аглоруди (РА-1) усього:	грн.	1685,35		1 545,30		+140,05	
У тому числі Україна (аглоруда РА-1)	грн.	1400,74		1 172,24		+228,5	
Експорт (аглоруда РА-1)	грн.	1955,95		1 787,55		+168,40	
Середня ціна реалізації 1 т. аглоруди (РА-2) усього:	грн.	1570,48		-		+1570,48	
У тому числі Україна (аглоруда РА-2)	грн.	-		-		-	
Експорт (аглоруда РА-2)	грн.	1570,48		-		+1570,48	

Середня ціна реалізації 1 т. аглоруди (руда залізна гематитова сира) усього:	грн.	347,49		-		+347,49	
У тому числі Україна (руда залізна гематитова сира)	грн.	-		-		-	
Експорт (руда залізна гематитова сира)	грн.	347,49		-		+347,49	

У 2020 році комбінатом реалізовано 3 968 тис. тон товарної продукції, у тому числі на внутрішньому ринку 1943,3 тис. тон, на експорт 2 024,7 тис. тон., що у відносному значенні склало 49,0 % і 51,0 % відповідно.

У 2020 році спостерігалась тенденція до зниження обсягів реалізації руди залізної (в т.ч. сорт РА-1, сорт РА-2, руда залізна гематитова сира) на експорт і до збільшення на внутрішній ринок (в т.ч. сорт РА-1, доменна руда) в натуральних показниках. Реалізація руди залізної здійснювалась на підставі заявок, які надходили від споживачів в рамках укладених договорів.

Аналізуючи середню ціну реалізації 1 тони руди по фракціям і по напрямкам можна зробити наступний висновок.

З другого півріччя 2020р. встановилась сприятлива цінова кон'юнктура на світовому ринку залізородної сировини.

Цінові котирування на залізну руду в світі істотно зросли в порівнянні з 2019 роком.

У зв'язку з цим в 2020 році в порівнянні з 2019 роком відбулось зростання середніх цін аглоруди (сорт РА-1) ПАТ «Кривбасзалізрудком» на експорт на +168,40 грн. і всередині України на +228,5 грн.

Незважаючи на це, оскільки ціна на доменну руду прямо не залежить від котирувань на світовому ринку, середня ціна на даний вид продукції (експорт та Україна) у 2020 році зросла на 202,50 грн. за рахунок нового напрямку відвантаження на експорт, якого в 2019 році не було.

Крім цінового фактору, незначний вплив на підвищення середніх цін зробило зростання курсу долара в 2020 році приблизно на 5% в порівнянні з 2019 роком.

У 2020 році комбінатом збільшено чистий дохід на 0,7 % або на 47 862 тис. грн. в порівнянні з 2019 роком (до 6 607 075 тис. грн.).

У 2020 році комбінатом реалізовано руди з показниками якості, які неістотно змінилися в порівнянні з 2019 роком, а саме: по Україні реалізовувалась руда із середнім вмістом заліза 59,13 %, на експорт - 59,26 %, за 2019 рік якість руди відповідала 59,69 % і 60,14 % відповідно. Вміст заліза у відвантаженій руді обумовлений виробничими потребами споживачів.

Комбінат протягом останніх років має виробничі зв'язки зі споживачами Європи. Стабільні об'єми відвантаження спостерігаються по Компаніям «U.S.Steel Kosice s.r.o», «LAMET s.r.o Slovak», Компанії «LENTIMEX spol.s.r.o», «DUFERCO SA.» та іншим європейським країнам.

На внутрішньому ринку вагомим покупцем основної продукції Товариства є ПрАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча».

Інші операційні доходи і витрати відображаються згорнуто. За 2020 рік доходи перевищили витрати на 125 354 тис. грн., які найшли відображення у рядку 2120 розділу I «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» форми №2. За 2019 рік доходи перевищили витрати на 19 975 тис. грн.

Більш розширено витрати і доходи, прибутки, збитки наведені у таблиці нижче.

(тис.грн.)

Найменування показника	2020 рік			2019 рік		
	Доходи	Витрати	Прибуток, збиток(-)	Доходи	Витрати	Прибуток, збиток (-)
Операційна оренда активів	2 487	1 182	1 305	980	514	466
Операційні курсові різниці	600 047	368 665	231 382	309 957	461 068	(151 111)
Продаж іноземної валюти	1 524	14 467	(12 943)	2 761	18 669	(15 908)
Реалізація інших оборотних активів	13 213	6 607	6 606	12 678	5 104	7 574
Штрафи, пені, неустойки	1 105	7	1 098	4 842	1 506	3 336

Найменування показника	2020 рік			2019 рік		
	Доходи	Витрати	Прибуток, збиток(-)	Доходи	Витрати	Прибуток, збиток (-)
отримані, визнані						
Інші операційні доходи і витрати	90 320	184 464	(94 144)	90 923	-93 922	184 845
Утримання об'єктів соціально – культурного призначення усього, у тому числі:	9 058	17 008	(7 950)	25 692	34 919	(9 227)
-ОК«Криворізький Гірник»	5 712	4 527	1 185	9 246	8 688	558
-ОК «Червоні Вітрила»	348	409	(61)	9 641	8 746	895
-санаторій - профілакторій	2 842	6 371	(3 529)	6 502	7 198	(696)
- інші об'єкти	156	5 701	(5 545)	303	10 287	(9 984)
Усього:	717 754	592 400	125 354	447 833	427 858	19 975

За 2020 рік прибуток від операційної оренди основних засобів збільшився в порівнянні з 2019 роком на 839 тис. грн. В цілому, кількість договорів оренди в 2020 році зменшилась, але збільшились орендовані площі та кількість орендованих об'єктів, наданих ПФ «Оптіма» по ОК «Червоні Вітрила».

Від продажу іноземної валюти, яка є засобом платежу у зовнішньоекономічних розрахунках, утворився збиток в сумі 12 943 тис. грн.

Збиток від продажу валюти в 2020 році обумовлений тим, що офіційний курс НБУ формується на основі реальних угод купівлі/продажу валюти на МВРУ, це призвело до того, що курс долара до гривні НБУ перевищував курси комерційних банків при купівлі валюти.

По грошовим коштам у іноземній валюті, що зберігаються на поточних рахунках, курсові різниці визначаються щоденно виходячи із офіційного курсу НБУ в цей день.

Результат операційної діяльності з реалізації оборотних активів (інших) у 2020 р. у порівнянні із 2019 р. зменшився на 968 тис. грн., та в т.ч. за операціями від реалізації брухту чорних та кольорових металів, утвореного в результаті здійснення основної діяльності та отриманого від демонтажу основних засобів, результат зменшення на 1 011 тис.грн. Продаж брухту чорних та кольорових металів здійснюється в рамках укладених угод із спеціалізованими підприємствами, якими є: ТОВ «Метінвест-Ресурс»; ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»; АТ «Запорізький феросплавний завод» та інші.

Результат по штрафам, пеням, неустойкам отриманим і визнаним за 2020 рік склав 1 098 тис. грн., за 2019 рік 3 336 тис. грн.

До інших доходів і витрат віднесені благодійна фінансова допомога неприбутковим організаціям та робітникам комбінату за їх зверненнями та рішеннями Наглядової ради, нараховані резерви під знецінення запасів, об'єктів соціальної сфери та сумнівних боргів, нестачі і втрати від псування цінностей, списання кредиторської заборгованості, діяльність цеху громадського харчування, інших допоміжних цехів і інші доходи та витрати.

У 2020 році визначені збитки у розмірі 94 144 тис. грн. по наведеним статтям, а за 2019 рік - прибуток 184 845 тис. грн.

Від утримання об'єктів соціально – культурного призначення, в цілому, є збитки. Від сезонної діяльності оздоровчих комплексів одержано прибутки (по ОК «Червоні Вітрила» за 2020 рік збитки 61 тис. грн., з 01.03.2020 року оздоровчий комплекс передано в оренду ПФ «Оптіма»), які сформувались внаслідок оптимального встановлення розрахункових вартостей путівок на оздоровлення дітей та працівників комбінату.

Фінансові витрати також відображені згорнуто (за 2020 рік становлять тис. грн., за 2019 рік збитки тис. грн.).

Фактична детальна інформація наводиться нижче.

тис.грн.

	2020 рік	2019 рік
--	----------	----------

Найменування показника	Доходи	Витрати	Прибуток , збиток (-)	Доходи	Витрати	Прибуток, збиток (-)
% по залишкам грошових коштів на депозитних рахунках підприємства						
Відсотки нараховані по облігаціям						
Дисконтні операції за випущеними облігаціями						
Витрати по утриманню, випуску цінних паперів		(66)	-66		(67)	-67
Відсоткові витрати по актуарним розрахункам (% по зобов'язанням)		(160 058)	-160 058		(170 736)	-170 736
Відсоткові витрати по актуарним розрахункам (переоцінка зобов'язань по виплатам згідно колдоговору)		(3 356)	-3 356		(-1946)	1 946
Відсоткові витрати по актуарним розрахункам (вартість послуг минулих років)		(- 465)	465			
Усього:		(163 015)	-163 015		(168 857)	-168 857

ПАТ «Кривбасзалізрудком» є емітентом випуску цінних паперів на фондовому ринку та володіє акціями інших емітентів, тому має витрати згідно укладених договорів про зберігання і обслуговування обігу цінних паперів з депозитаріями. Вартість депозитарних та інших послуг за 2020 рік склала 66 тис. грн., тоді як за 2019 рік 67 тис. грн.

Відсоткові витрати на зобов'язання по виплатам по закінченню трудової діяльності робітників склали за 2020 рік 160 058 тис.грн., за 2019 рік 170 736 тис.грн., зменшилися на 10 678 тис.грн. у результаті змін основних актуарних допущень (скорочення чисельності персоналу та зменшення поточної ринкової ставки для дисконтування з 12,32 % до 11,7 %).

Вплив зміни дисконтної ставки по виплатам, передбаченим колективним договором за 2020 рік збільшився на 5 302 тис.грн. в порівнянні з 2019 роком (3 356- (-1 946)) в зв'язку зі збільшенням виплат працюючим на честь 50-річчя з дня народження.

При актуарному розрахунку пенсійних зобов'язань вартість послуг минулих періодів (вартість раніше наданих послуг), що визнаються у складі фінансових витрат за 2020 рік становить -465 тис.грн. (внаслідок актуарних розрахунків вартість послуг минулих періодів у концепції МСФО 19 впливає в 2020 році на фінансові витрати, які визначаються у розділі 1 Форми №2 «Звіт про фінансові результати»), за 2019 рік таких витрат не було.

Прибуток до оподаткування за 2020 рік становить 2 102 297 тис. грн., розрахований податок на прибуток 403 050 тис. грн., який складається із поточного податку на прибуток у 393 361 сумі тис. грн. та відстрочених податкових зобов'язань тис. грн. і відстрочених податкових активів 9 689 тис.грн., чистий прибуток склав 1 699 247 тис. грн. за 2020 рік, що більше на 115 932 тис.грн. чистого прибутку за 2019 рік.

Прибуток відображається в цілому без розподілу по видам діяльності.

Розділ 3. Ліквідність та зобов'язання

ПАТ «Кривбасзалізрудком» подає поточні та непоточні активи і поточні та непоточні зобов'язання як окремі класифікації у звіті про фінансовий стан у відповідності до вимог §66 – 76 МСБО 1 «Подання фінансової звітності».

ПАТ «Кривбасзалізрудком» класифікує актив як поточний, якщо:

- товариство сподівається реалізувати цей актив або має намір продати чи спожити його у своєму нормальному операційному циклі;
- утримує актив в основному з метою продажу;
- товариство сподівається реалізувати актив протягом дванадцяти місяців після звітного періоду або
- актив є грошовими коштами чи еквівалентами грошових коштів, якщо немає обмежень щодо обміну чи використання цього активу для погашення зобов'язання принаймні протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Усі інші активи слід класифікувати як непоточні.

ПАТ «Кривбасзалізрудком» класифікує зобов'язання як поточне, якщо:

- товариство сподівається погасити це зобов'язання в ході свого нормального операційного циклу;
- товариство утримує це зобов'язання в основному з метою продажу;
- зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- товариство не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом як мінімум дванадцяти місяців після звітного періоду.

Інші зобов'язання класифікуються як непоточні.

Активи ПАТ «Кривбасзалізрудком» групуються за ступенем ліквідності наступним чином:

Група активів за ступенем ліквідності	Рядки балансу	Зміст	2020	2019	Відхилення
Високо (абсолютно ліквідні)	1165	Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	601 902	431 977	+ 169 925
Швидко ліквідні активи	1125	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	435 639	350 975	+ 84 664
	1135	Дебіторська заборгованість з бюджетом, тис. грн.	563	66 695	- 66 132
	1155	Інша поточна дебіторська заборгованість, тис. грн.	5 926 547	4 484 021	+ 1 442 526
	1190	Інші оборотні активи, тис. грн.	67 247	104 909	- 37 662
		Всього	6 429 996	5 006 600	+ 1 423 396
Повільно ліквідні	1100	Запаси, тис. грн.	1 137 779	1 003 632	+ 134 147
Важко ліквідні	1000	Нематеріальні активи, тис. грн.	79 113	78 263	+ 850
	1010	Основні засоби, тис. грн.	4 143 237	3 733 788	+ 409 449
	1035	Інші фінансові інвестиції інших підприємств, тис. грн.	618 457	618 457	-
	1040	Довгострокова дебіторська заборгованість, тис. грн.	1 000	1 125	- 125
	1045	Відстрочені податкові активи, тис. грн.	50 551	33 281	+ 17 270
		Всього	4 892 358	4 464 914	+ 427 444
Баланс			13 062 035	10 907 123	+ 2 154 912

Протягом 2020р. спостерігається зростання високо (абсолютно) ліквідних активів товариства – грошових коштів та їх еквівалентів на 169 925 тис. грн. та значне зростання швидколіквідних активів на 1 442 526 тис. грн, в першу чергу, за рахунок зростання величини дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 84 664 тис. грн. та інших оборотних активів на 1 442 526 тис. грн.

Величина інших груп активів, які характеризуються меншим ступенем ліквідності, протягом 2020р. також збільшилась. Зокрема спостерігалось збільшення вартості повільноліквідних активів (запасів) на 134 147 тис. грн., в першу чергу за рахунок зростання залишків будівельних матеріалів та сировини і матеріалів, та важколіквідних на 427 444 тис. грн. – за рахунок придбання основних засобів та зростання обсягів капітального будівництва – на 409 449 тис. грн.

Зобов'язання ПАТ «Кривбасзалізрудком» за ступенем терміновості погашення групуються наступним чином:

Група пасивів за ступенем терміновості погашення	Рядки балансу	Зміст	2020	2019	Відхилення
Найбільш термінові зобов'язання	1620	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, тис. грн.	341 678	44 927	+ 296 751
	1625	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування, тис. грн.	19 581	16 681	+ 2 900
	1630	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці, тис. грн.	62 926	54 135	+ 8 791
	Всього		424 185	115 743	+ 308 442
Короткострокові зобов'язання	1615	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	136 192	129 234	+ 6 958
	1640	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками, тис. грн.	7 476	7 476	-
	1660	Поточні забезпечення, тис. грн.	209 286	208 033	+ 1 253
	1690	Інші поточні зобов'язання , тис. грн.	38 655	37 773	+ 882
	Всього		391 609	382 516	+ 9 093
Довгострокові зобов'язання	1505	Пенсійні зобов'язання, тис. грн.	1 448 990	1 221 488	+ 227 502
	1521	Довгострокові забезпечення, витрат персоналу, тис. грн.	2 848	991	+ 1 857
	Всього		1 451 838	1 222 479	+ 229 359
Постійні (стійкі) пасиви	1400	Зареєстрований капітал, тис. грн.	1 991 233	1 991 233	-
	1405	Капітал у дооцінках, тис. грн.	- 348 162	- 222 599	- 125 563
	1415	Резервний капітал, тис. грн.	266 552	266 552	-
	1420	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис. грн.	8 884 780	7 151 199	+ 1 733 581
	Всього		10 794 403	9 186 385	+ 1 608 018
Баланс			13 062 035	10 907 123	+ 2 154 912

За звітний рік збільшилась величина найбільш термінових пасивів на суму 308 442 тис. грн., що відбулось, в першу чергу, за рахунок зростання поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом на 296 751 тис. грн., та збільшилась величина короткострокових пасивів на 9 093 тис. грн. Це відбулось переважно за рахунок зростання поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 6 958 тис. грн. та поточних забезпечень (оплати відпусток та пенсійні забезпечення) на 1 253 тис. грн.

Величина довгострокових зобов'язань та постійних (стійких) пасивів товариства збільшилась на 229 359 тис. грн. та 1 608 018 тис. грн. відповідно. Це відбулось переважно під

впливом зростання пенсійних зобов'язань на підставі виконаних актуарної оцінки довгострокових зобов'язань та витрат на суму 227 502 тис. грн. та зростання показника нерозподіленого прибутку на 1 733 581 тис. грн.

Результати аналізу ліквідності звіту про фінансовий стан ПАТ «Кривбасзалізрудком» станом на 31.12.2019 р. та 31.12.2020р.:

Критерій	Рядок Звіту	Сума, тис. грн.		Критерій	Рядок Звіту	Сума, тис. грн.		Умова ліквідності		
		2019 р.	2020р.			2019 р.	2020р.	Норматив	Фактично	
									2019 р.	2020р.
Високо (абсолютно) ліквідні активи (A1)	1165	431 977	601 902	Найбільш термінові зобов'язання (П1)	1620 1625 1630	115 743	424 185	A1>П1	A1>П1	A1>П1
Швидко ліквідні активи (A2)	1125 1135 1155 1190	5 006 600	6 429 996	Короткострокові зобов'язання (П2)	1615 1640 1660 1690	382 516	391 609	A2>П2	A2>П2	A2>П2
Повільноліквідні активи (A3)	1100	1 003 632	1 137 779	Довгострокові зобов'язання (П3)	1505 1521	1 222 479	1 451 838	A3>П3	A3<П3	A3<П3
Важколіквідні активи (A4)	1000 1010 1035 1040 1045	4 464 914	4 892 358	Постійні (стійкі) пасиви (П4)	1400 1405 1415 1420	9 186 385	10 794 403	A4<П4	A4<П4	A4<П4
Всього		10 907 123	13 062 035			10 907 123	13 062 035			

Наявні високоліквідні активи (грошові кошти та їх еквіваленти) станом на 31.12.2020р. за своїм абсолютним значенням є більшими ніж найбільштермінові зобов'язання на 177 717 тис. грн., що свідчить про здатність підприємства погасити зобов'язання, які мають бути погашені у найкоротший термін, у повному обсязі. Суттєве перевищення швидколіквідних активів, зокрема, короткострокової дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої поточної дебіторської заборгованості над короткостроковими зобов'язаннями як у 2019р., так і у 2020р., свідчить про можливість терміново обернути наявні оборотні активи у грошові кошти та своєчасно погасити як короткострокові так і довгострокові зобов'язання комбінату.

В цілому, оборотні активи товариства станом на 31.12.2020р. становлять 8 169 677 тис. грн. і перевищують загальну величину поточних зобов'язань (2 267 632 тис. грн.) на 5 902 045 тис. грн., що свідчить про високий рівень поточної ліквідності комбінату.

Ступінь ліквідності активів ПАТ «Кривбасзалізрудком» характеризують відносні коефіцієнти ліквідності:

Показник	Розрахунок	2019	2020	Орієнтир
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти та їх еквіваленти / Короткострокові зобов'язання	0,867	0,738	> 0,2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Поточні оборотні активи / короткострокові зобов'язання	10,915	8,620	> 0,5
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Короткострокові зобов'язання	12,929	10,014	> 1

Збільшення величини абсолютно ліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів) та скорочення найбільш термінових зобов'язань зумовило зниження коефіцієнту абсолютної ліквідності з 0,867 у 2019 р. до 0,738 у 2020р. Значення коефіцієнту, що склалось станом на 31.12.2020р. залишається на оптимальному рівні і перевищує встановлений норматив (0,2), що свідчить про достатній рівень поточної платоспроможності комбінату.

Коефіцієнт швидкої ліквідності протягом 2020р. також зменшився у порівнянні із 2019р. (із 10,915 до 8,620), однак суттєво перевищує встановлений для такого показника норматив (0,5). Це свідчить про можливість товариства своєчасно погасити наявні короткострокові зобов'язання як наявними грошовими коштами, так і шляхом погашення дебіторської заборгованості у встановлені терміни.

Зростання загальної величини короткострокових зобов'язань у 2020р. призвело до скорочення значення коефіцієнта загальної ліквідності (покриття) із 12,929 у 2019р. до 10,014 у 2020р. та свідчить про покриття всіх короткострокових зобов'язань наявними оборотними активами комбінату оскільки перевищує встановлений норматив (1).

Розділ 4. Екологічні аспекти

Основні цілі ПАТ “Кривбасзалізрудком” в області екології — мінімізація впливу шкідливих факторів на навколишнє природне середовище і здоров'я людей, а також раціональне використання природних ресурсів.

На Товаристві впроваджена система екологічного управління, направлена на дотримання всіх законодавчо-правових вимог в сфері охорони навколишнього середовища і отриманий сертифікат відповідності ДСТУ ISO 14001:2015.

Екологічна політика ПАТ “Кривбасзалізрудком” направлена на:

- дотримання всіх законодавчо-правових вимог в сфері екології;
- постійне вдосконалення системи екологічного управління шляхом постановки екологічних цілей, програм та задач;
- мінімізацію негативного впливу виробництва та продукції ПАТ “Кривбасзалізрудком” на навколишнє середовище шляхом зниження кількості відходів, що утворюються при виробництві продукції, а також економії природних ресурсів;
- постійне управління екологічними аспектами діяльності підприємства та недопущення надзвичайних ситуацій, які можуть мати екологічні наслідки.

Витрати на охорону навколишнього природного середовища

Відповідно до форми № 1- екологічні витрати “Звіт про витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі” за 2019-2020 рр. ПАТ “Кривбасзалізрудком” витрачено:

Найменування напрямку	2019 рік			2020 рік		
	капітальні інвестиції, тис.грн.	поточні витрати, тис.грн.	додаткові, тис.грн	капітальні інвестиції, тис.грн.	поточні витрати, тис.грн.	спеціалізовані екологічні послуги, тис.грн
Охорона атмосферного повітря і проблеми зміни клімату	7,8	3 775,0	147,4	-	4 414,1	-
Очищення зворотних вод	690,4	1 521,1	5 651,0	-	3 489,2	5 015,0
Поводження з відходами	-	158,7	140,7	-	2 024,4	283,3
Захист та реабілітація ґрунту	-	142 568,3	32 472,0	-	195 026,9	-
Інші напрямки природоохоронної діяльності	-	-	3 600,6	247,5	218,3	
Всього:	698,2	148 023,1	42 011,7	247,5	210 471,2	-
		190 733,0			210 718,7	

Основні витрати ПАТ “Кривбасзалізрудком” у 2020 році, які здійснювалися з метою охорони навколишнього природного середовища:

- Промивка русла річки Інгулець — 49 120,200 тис.грн.
- Розбавлення шахтних вод під час скиду — 15 754,332 тис.грн.
- Розробка регламенту скиду шахтних вод та промивання річки — 773,367 тис.грн.
- Розробка альтернативного варіанту скиду шахтних вод — 304,500 тис.грн.
- Коригування проекту біологічної рекультивації складу пустих порід — 800,000 тис.грн.
- Проведення інвентаризації зелених насаджень — 90,000 тис.грн.
- Витрати на виконання заходів з пилопригнічення — 991,573 тис.грн.
- Витрати на моніторинг стану забруднення — 4 886,384 тис.грн.
- Утилізація відходів виробництва — 464,320 тис.грн.

- Інвентаризація джерел забруднення — 35,148 тис.грн.
- Гірничо-технічна рекультивація порушених земель — 94 811,296 тис. грн.
- Біологічна рекультивація порушених земель — 335,000 тис.грн.
- Проведення післяпроектного моніторингу згідно ЗУ “Про оцінку впливу на довкілля” - 35,000 тис.грн.
- Будівництво шумового екрану — 297,039 тис.грн.

ПАТ “Кривбасзалізрудком” здійснює нарахування та сплату екологічного податку за забруднення навколишнього природного середовища, згідно діючого Податкового Кодексу України. За 2019-2020 рр. нараховано та сплачено екологічного податку:

Показник	2019р., тис.грн.	2020р., тис.грн.
За викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря	163,041	138,065
За скид забруднюючих речовин у водні об'єкти	3454,678	2234,733
За розміщення відходів виробництва	809,323	434,513
Всього	4427,042	2807,311

Зменшення нарахування екологічного податку за 2020 рік у порівнянні із 2019 роком пов'язано із зменшенням обсягів виробництва та із зменшенням об'ємів скиду шахтних вод.

У зв'язку із затримкою останніми роками прийняття рішення про скидання надлишків зворотних вод у р.Інгuleць, їх скиди зі ставка-накопичувача в міжвегетаційний період як 2018-2019рр. так і 2019-2020рр. було розпочато із значною затримкою. Так, запланованих до скиду 15,047 млн.м³ зворотних вод у 2018-2019рр. фактично було відведено лише 4,294 млн.м³, а із запланованих у період 2019-2020рр. - 15,353 млн.м³ зворотних вод фактично було відведено 4,208 млн.м³.

Підвищення екологічної свідомості суспільства

ПАТ “Кривбасзалізрудком” забезпечує проходження виробничих та переддипломних практик, екскурсій, семінарів для студентів середніх і вищих навчальних закладів, громадських екологічних організацій з метою підвищення екологічної свідомості суспільства. Так, у 2020 році на базі навчально-курсового центру Товариства були проведені екскурсії та семінари для учнів шкіл та ліцеїв, студентів у кількості 72 чоловік.

Щорічно Товариством розробляється та розміщується реклама екологічного напрямку на рекламних щитах міста.

Охорона атмосферного повітря

Основними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на ПАТ “Кривбасзалізрудком” є головні вентиляційні установки, аспіраційно-технічні установки ДСФ шахт, котельні енергоцеху, ковальські горни, відкриті склади руди, роботи з рекультивації. Основними забруднюючими речовинами, які викидаються в атмосферне повітря є пил неорганічний, оксид вуглецю, діоксид азоту та діоксид сірки.

Згідно проведеної інвентаризації на ПАТ “Кривбасзалізрудком” - 353 джерел викидів, із них 252 організованих та 101 неорганізованих. Всього по комбінату 99 пилогазоочисних установок. Основними видами аспіраційно-технічних установок ДСФ шахт є циклони СІОТ та ЦН-15. Перевірка ефективності роботи ГОУ та контроль за дотриманням нормативів ГДВ на стаціонарних джерелах виконується відомчою промсанлабораторією підприємства згідно річного плану-графіка.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря і

обсяги виробництва за період 2010-2015-2019-2020 рр.

Рік	Обсяг виробництва, тис. тон	Викиди, тон		
		Всього	Тверді	Газоподібні
2010	5875,0	273,131	99,039	174,092
2015	5460,0	240,109	120,14	119,969
2019	4396,7	182,806	92,529	90,277
2020	3783,5	155,147	81,260	73,887

На ПАТ “Кривбасзалізрудком” спостерігається щорічне зменшення викидів забруднюючих речовин. У порівнянні з 2019 роком викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в 2020 році зменшилися на 27,659 тон, що склало 15,13 % у зв’язку із зменшенням об’ємів виробництва та зменшенням використання природного газу, а в порівнянні з базовим 2010 роком, у 2020 році викиди зменшилися на 117,984 тон, що склало 43,2 %.

Окремо слід виділити викиди у атмосферне повітря парникових газів. Парникові гази суттєво впливають на стан довкілля. Їх викиди призводять до глобального потепління та змін клімату. Основним компонентом впливу на зміну клімату є вуглекислий газ, частка якого серед викидів парникових газів є найбільшою та становить 99,9% від загального обсягу викидів парникових газів. У 2020 році обсяг викидів вуглекислого газу по комбінату зменшено на 57,0 % у порівнянні з 2011 роком та склав 7194,557 тон.

Одним із заходів по зменшенню викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є зменшення використання тротиловмістких вибухових речовин.

Застосування при масових вибухах емульсійних вибухових речовин (Україніт ПП-2), що мають менші питомі показники викидів забруднюючих речовин у порівнянні із тротилісткими (грамоніт 79/21) сприяє зменшенню валових викидів в атмосферне повітря.

Також, склад емульсійних ВР Українит для підземного застосування та їх збалансованість забезпечує максимальну реалізацію потенційної енергії вибуху та мінімізує кількість шкідливих викидів при вибуху, що важливо у підземних умовах де ускладнена вентиляція, і, як слідство знижує токсичне навантаження на персонал та навколишнє середовище.

Аналіз використання вибухових речовин за період 2010-2015-2019-2020 рр.

Рік	Тротилі вибухові речовини (грамоніт 79/21, аммоніт), тонн	Безтротилі вибухові речовини (грануліт ВМ, КМ-1, україніт ПП-2, україніт П, анемікс П), тонн
2010	1 890 935	1 272 099 (59,78%)
2015	894 991	2 876 721 (76,27%)
2019	-	3 243 062 (100%)
2020	-	2 761 430 (100%)

З метою запобігання пилоутворення всі склади готової продукції шахт обладнані системами зрошення, у весняно-літній період протягом 2020 року проводилося інтенсивне зрошення складів готової продукції обладнаними системами, постійно проводився полив автодоріг і промислових майданчиків шахт та доріг житлових масивів в межі санітарно-захисних зон, полив автодоріг в зоні проведення робіт з рекультивації, полив доріг і місць розвантаження складу пустих порід. Зниження викидів пилу склало 1,5 т/рік.

Протягом 2020 року згідно графіку, здійснювався моніторинг атмосферного повітря на межі санітарно-захисних зон шахт відокремленим структурним підрозділом “Криворізький міський відділ лабораторних досліджень державної установи Дніпропетровський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров’я України” згідно укладеного договору. За результатами контролю перевищень гранично-допустимих концентрацій на межі санітарно-захисних зон шахт не зафіксовано.

Для запобігання наднормативних викидів шкідливих речовин в атмосферу на автобазі ПАТ

“Кривбасзалізрудком” обладнаний пункт з контролю відпрацьованих газів транспортних засобів, на якому здійснюється контроль за викидами та димністю у вихлопних газах автомобілів згідно вимог ДСТУ 4276-2004 і ДСТУ 4277-2004 фахівцями, атестованими на право проведення вимірів. ДП “Криворізьким науково-виробничим центром стандартизації, метрології та сертифікації ДП “Кривбасстандартметрологія” було проведено аудит системи керування вимірювань в пункті з контролю відпрацьованих газів транспортних засобів автобази відповідно до вимог ДСТУ ISO 10012 та видано свідоцтво про відповідність системи вимірювань №08-0087/2018 від 27.12.2018р.

Товариством у 2017 році завершена робота з розбудови та впровадження автоматизованої системи моніторингу за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисних зон шахт “Октябрьська”, “Гвардійська”, “Родіна”, “Тернівська”. Встановлено чотири пости автоматичного спостереження на межі санітарно-захисних зон шахт Товариства. Кожен пост обладнаний сучасними приладами контролю, а саме газоаналізатором SENSIS-310, вимірювачем масової концентрації аерозольних частинок (пиломір) «АЭРОКОН-С» та метеостанцією «WS600-UMB» від виробника «Lufft» (Німеччина).

На всіх постах автоматичного спостереження кожні 20 хвилин (72 рази на добу) здійснюється контроль за забруднюючими речовинами: пил неорганічний, оксид вуглецю, діоксид сірки, діоксид азоту та метеорологічними характеристиками атмосферного повітря: температура, відносна вологість, атмосферний тиск, напрямок вітру, швидкість вітру, кількість опадів.

ПАТ “Кривбасзалізрудком” в он-лайн режимі здійснює передачу даних з постів автоматичного спостереження на сайт комбінату, на портал Криворізького ресурсного центру в розділ “ЕКОМОНІТОРИНГ” та сайт Департаменту екології і природних ресурсів Дніпропетровської ОГА ecoinfo.pro.

Управління відходами та охорона земель

Управління відходами на ПАТ “Кривбасзалізрудком” проводиться відповідно діючої законодавчої нормативно-правової бази. Зокрема Законом України “Про відходи”, “Про охорону навколишнього природного середовища”, а також цілим комплексом інших нормативно-правових документів загальнодержавного, регіонального і місцевих рівнів.

Характеристика технологічних процесів виробництва, як джерел утворення відходів, визначається технологічними регламентами виробництв, вивчення всіх стадій виробничих циклів та матеріальних балансів відповідних технологічних процесів.

На виконання вимог природоохоронного законодавства та з метою визначення відповідності визначеним в Україні вимогам відносно впливу відходів виробництва на безпеку для здоров'я людини, виконана інвентаризація джерел утворення відходів виробництва ПАТ “Кривбасзалізрудком”, складена реєстрова карта об'єкту утворення, оброблення та утилізації відходів та технічні паспорти відходів. В даних документах, виходячи із всіх наявних відомостей про кількісний та якісний склад відходів, на основі одержаних результатів досліджень промислових відходів, визначений склад та властивості відходів, які утворюються по Товариству та ступінь їх небезпеки.

Згідно інвентаризації джерел утворення відходів виробництва по ПАТ “Кривбасзалізрудком” утворюється 49 видів відходів виробництва.

Відповідно по класам небезпеки:

I клас небезпеки — 1 вид відходів;

II клас небезпеки — 2 види відходів;

III клас небезпеки — 15 видів відходів;

IV клас небезпеки — 31 вид відходів.

ПАТ “Кривбасзалізрудком” являється підприємством по добутку залізної руди підземним способом. Згідно технології виробництва гірничих робіт — проведення гірничих виробок, селективної виїмки і скидання при переробці руди на ДСФ шахти, основним видом відходів виробництва є пусті породи.

За 2019-2020 роки утворено відходів виробництва:

Рік	Утворено відходів виробництва, тис.т		
	всього	В тому числі пусті породи	% пустих порід від загальної кількості
2019	519,617	516,342	98,8
2020	413,892	409,553	98,95

Зменшення утворення пустих порід пов'язане з веденням прохідницьких робіт по рудним покладам та зменшенням об'ємів гірничо-капітальних робіт для введення нових горизонтів.

Утворення відходів виробництва по комбінату за 2019-2020 роки по класам небезпеки та поводження з ними:

Рік	Клас небезпеки	Утворено всього, т	% від загальної кількості	З них		
				Передано	Повторно використано	Розміщено
2019	I клас	0,824	0,00016	0,824	-	-
	II клас	8,68	0,0017	12,64	-	-
	III клас	37,499	0,0072	37,499	-	-
	IV клас	519569,905	99,991	3005,48	341801,425	174763,0
	Всього за 2019 рік	519616,908		3056,443	341801,425	174763,0
2020	I клас	0,988	0,00024	0,988	-	-
	II клас	5,390	0,00130	5,390	-	-
	III клас	38,252	0,00924	38,252	-	-
	IV клас	413847,441	99,98922	4089,663	311228,778	98529,00
	Всього за 2020 рік	413892,071		4134,293	311228,778	98529,00

Передача відходів виробництва проводиться відповідно укладених договорів з підприємствами, які мають право на поводження з даними відходами.

Передача відходів виробництва проводиться по двом напрямкам:

- для захоронення, видалення, розміщення, оброблення;
- для використання відходів виробництва як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.

За 2019-2020 роки передано відходів виробництва:

Рік	всього, т	З них	
		для захоронення, видалення, розміщення, оброблення, т	для використання відходів виробництва як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів, тон
2019	3056,443	710,49	2345,953
2020	4134,293	1217,959	2916,334

З метою зменшення об'ємів розміщення відходів виробництва, пусті породи, утворенні від добутку залізної руди по шахтах "Тернівська", "Гвардійська" та "Родіна", використовуються при проведенні гірничотехнічної рекультивації порушених земель.

Гірничотехнічна рекультивація земель, порушених зонами обвалення від підземних робіт, а також порушеними кар'єрами складається в засипці кар'єрів і зон обвалення порожніми породами, які видаються з шахт при прохідницьких роботах, яка видобувається в шахтах і відсортовується на ДСФ. При гірничотехнічній рекультивації проводяться також роботи по наданню уклонам зручної форми, створення під'їзних шляхів.

Рекультивация порушених земель - це комплекс організаційних, технічних і біологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель, а також до поліпшення умов навколишнього середовища

Об'єми виконання гірничотехнічної рекультивациі за 2020 рік

Рік	Шахта	Пусті породи		НФРМ		Всього		Сума, тис.грн
		тис.м³	тис.т	тис.м³	тис.т	тис.м³	тис.т	
2020	Тернівська	33,572	110,453	-	-	33,572	110,453	33375,25803
	Гвардійська	45,8997	133,036	-	-	45,8997	133,036	40972,9014
	Родіна	30,651	67,535	-	-	30,651	67,535	20463,13667
	Всього за 2020рік	110,1227	311,024	-	-	110,1227	311,024	94811,2961

У 2020 році ПАТ “Кривбасзалізрудком” згідно укладеного договору №168 від 19.02.2020. з Криворізьким ботанічним садом НАН України виконано біологічну рекультивацию порушених земель на ш. “Тернівська” площею 0,6 га висаджено 1500 шт садженців та на ш. “Родіна” площею 1,9 га висаджено 4750 шт садженців.

В гірничому відводі шахти “Октябрська” немає відпрацьованих кар'єрів та зон зрушення, тому пусті породи, утворені по цій шахті, розміщуються на складі пустих порід.

Склад пустих порід є місцем видалення відходів (МВВ), на який складений та узгоджений паспорт МВВ

Інформація про склади пустих порід ш. “Октябрська” станом на 01.01.2021 року.

		Склад пустих порід № 4	Склад пустих порід № 11
Режим функціонування		законсервований	діючий
Реєстраційний номер		№ 186/18 от 17.10.2001г	№ 88/18 от 15.01.2013г
Рік початку експлуатації		1975	2013
Термін експлуатації	проектний	20 років	10,5 років
	фактичний	11 років	6 років
Площа	проектна	24,07га	8,61 га
	фактична	24,07га	3,04 га
Об'єм засипки	проектний	135000,0 тис.т 5400,0 тис.м³	2873,0 тыс.т 1354,0 тис.м³
	фактичний	135000,0 тис.т/ 5400,0 тис.м³	1343,403 тис.т/ 639,7154 тис.м³

На складі пустих порід, з періодичністю раз в квартал ведеться спостереження за станом навколишнього природного середовища.

Лабораторні спостереження за станом атмосферного повітря в районі складу пустих порід шахти “Октябрська” проводить промислово-санітарна лабораторія ПАТ “Кривбасзалізрудком”. По даним лабораторних досліджень концентрація шкідливих речовин в атмосферному повітрі складу пустих порід не перевищує граничнодопустиму концентрацію.

Контроль за хімічним станом ґрунтів в районі складу пустих порід проводиться підрядною організацію, яка має свідоцтво про відповідність системи вимірювань вимогам ДСТУ ISO10012:2005. Аналіз проводився для визначення концентрації рухомих і валових форм важких металів. За результатами хімічного аналізу вміст важких металів у ґрунті не перевищує встановлені гранично-допустимі концентрації.

На структурних підрозділах ПАТ “Кривбасзалізрудком” тимчасове зберігання відходів проводиться згідно вимог природоохоронного та санітарного законодавства. Відходи виробництва зберігаються в контейнерах, в складських приміщеннях, на промислових майданчиках, відповідно до класу небезпеки. Місця тимчасового зберігання відходів мають відповідне маркування.

Відходи виробництва з території підприємства щоквартально передаються, для подальшого з ними поводженням, підприємствам, згідно укладених договорів.

Товариством постійно проводяться роботи з благоустрою та озеленення промислових майданчиків та територій санітарно-захисних зон структурних підрозділів.

В 2020 році проведено наступні роботи:

- посаджено 40 дерев та 50 кущів;
- облаштовано нових та оновлення старих квітників 4,0 га;
- проведено покіс 3,24 га карантинних рослин;
- омолоджено 42 дерева.

Товариство приймає участь в реалізації Програми формування та розвитку екомережі. Згідно з охоронним зобов'язанням на ПАТ “Кривбасзалізрудком” покладено обов'язок здійснювати охорону та утримання в належному стані геологічну пам'ятку природи місцевого значення “Виходи амфіболітів”.

Знаходиться геологічна пам'ятка природи в південно-східному напрямку від шахти “Родіна” на землях міста. Шахта “Родіна” здійснюється нагляд за територією геологічної пам'ятки природи “Виходи амфіболітів”, періодично проводиться збирання та вивіз сміття, так як пам'ятник знаходиться в жилому масиві, відновлює аншлаги та інформаційні знаки на межах геологічної пам'ятки природи місцевого значення “Виходи амфіболітів”. Цим забезпечено збереження геологічної пам'ятки природи “Виходи амфіболітів”.

Використання та охорона водних ресурсів

ПАТ “Кривбасзалізрудком” у ході виробничої та господарської діяльності забезпечує виконання вимог водного законодавства України, зокрема Водного кодексу України.

Джерелом водопостачання для ПАТ “Кривбасзалізрудком” служать мережі КП «Кривбасводоканал», яке на підставі договору надає послуги з централізованого постачання питної води і водовідведення.

Первинний облік питної води ведеться вимірювальними приладами.

У підземному технологічному процесі видобутку залізної руди використовується шахтна вода на пилопридушення.

ПАТ “Кривбасзалізрудком” має дозвіл на спеціальне водокористування №363/ДП/49д-18 від 27.06.2018р., яким встановлені ліміти забору і використання води, а також ліміти скидання забруднюючих речовин.

Території промайданчиків шахт ПАТ “Кривбасзалізрудком” обладнані системами зливової каналізації та локальними очисними спорудами стічних зливових вод.

На шахтах “Гвардійська” і “Родіна” очисні споруди стічних (зливових) вод експлуатуються в замкнутому циклі. Скид стічних (зливових) вод у водний об'єкт не здійснюється. Очищені стічні (злизові) води використовуються для поливу зелених насаджень.

На шахтах “Тернівська” та “Октябрська” очищені злизові води скидаються у річку Саксагань. На Товаристві існує два випуски стічних (зливових) вод в річку Саксагань:

- по шахті “Тернівська” випуск №1;
- по шахті “Октябрська” випуск №2.

Зазначені випуски знаходяться в межах населеного пункту м. Кривий Ріг.

Фактичні витрати (обсяги скидання) зворотних (стічних) вод по шахтам і випускам за 2018-2019рр.:

- по ш. “Тернівська” (випуск №1) у 2019 році - 0,730 тис.м³ /рік, у 2020 році - 0,585 тис.м³ /рік,
- по ш. “Октябрська” (випуск №2) у 2019 році - 0,309 тис.м³, у 2020 році - 0,393 тис.м³ /рік.

Для контролю встановлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин, які надходять у водний об'єкт разом із зворотними (дощовими та талими) водами проводяться лабораторні дослідження згідно з порядком контролю відповідно до нормативів ГДС та графіком лабораторного контролю за якістю зворотних (зливових) вода, який щорічно погоджується Департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА.

Лабораторні дослідження здійснюються за хімічним складом - лабораторією хімічних

методів аналізу центральної енерголабораторії ПАТ “Кривбасзалізрудком”, за бактеріологічними, токсикологічними та радіологічними показниками – згідно укладених договорів лабораторіями, що мають технічну компетенцію на проведення таких досліджень.

Окрім того, на підприємстві здійснюється систематичний контроль за ефективністю роботи очисних споруд, шляхом порівняння фактичних та проектних показників складу води.

За результатами проведених досліджень у 2019-2020рр. показники якості відповідають затвердженим нормативам, а ефективність роботи очисних споруд — проектним значенням.

Безпечність і стабільність підземних робіт може бути забезпечена лише за умови безперервної відкачки шахтних вод, що супутньо утворюються при видобутку корисних копалин.

Видана на поверхню шахтна вода системою транспортування КП “Кривбасводоканал”, яке надає послуги з відкачки шахтних вод на підставі укладеного договору, перекачується за двома напрямками:

- в північному напрямку шахтні води шахт “Гвардійська” і “Тернівська” ПАТ “Кривбасзалізрудком”, “Ювілейна” ПрАТ “Суша Балка”, ім. Орджонікідзе ПрАТ “ЦГЗК” і “Першотравнева” ПрАТ “Північний ГЗК” перекачується в хвостосховище ПрАТ “Північний ГЗК”. На теперішній час, шахтні води використовуються в оборотному циклі збагачення ПрАТ «Північний ГЗК».

- в південному напрямку вода з шахт “Октябрьська” і “Родіна” ПАТ “Кривбасзалізрудком” ім. Фрунзе ПрАТ “Суша Балка”, ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” і шахти “Гігант” ПрАТ “ЦГЗК” перекачується до ставка-накопичувача б. Свистунова. Власником і експлуатуючою організацією зазначеного гідротехнічної споруди є ДП “Кривбасшахтозакриття”.

Обсяги з відкачаної та з акумульованої шахтної води за 2019-2020 роки наведені нижче в таблиці

Найменування шахт	Обсяги з відкачаної та з акумульованої шахтної води, м³	Обсяги з відкачаної та з акумульованої шахтної води, м³
	2019 рік	2020 рік
ш. “Тернівська”	1422359	1323640
ш. “Гвардійська”	1052782	998845
ш. “Октябрьська”	830378	890050
ш. “Родіна”	4256401	4070924
Всього по ПАТ “Кривбасзаліз-рудком”	7561920	7283459

ПАТ “Кривбасзалізрудком” проводяться фізико-хімічні дослідження шахтних вод кожної із шахт. На підставі результатів проведених хімічних досліджень проб шахтних вод у 2019-2020рр. та з урахуванням обсягів відкачаних шахтних вод, нижче приведені середньозважені концентрації речовин та властивості шахтних вод за 2019 та 2020 роки, згідно наведених нижче таблиць:

Усереднений вміст забруднюючих речовин в шахтній воді ПАТ "Кривбасзалізрудком" в 2019р. (мг/л)

Речовини і показники	ш. “Тернівська”	ш. “Гвардійська”	ш. “Октябрьська”	ш. “Родіна”
Хлориди	9747,023	30462,082	31322,726	22163,764
Сульфати	1606,043	2019,386	1488,939	1251,345
Азот амонійний	0,759	4,603	3,817	0,949
БСК ₅	3,000	3,000	3,000	3,000
Нітрати	21,991	27,371	25,428	15,225
Нітрити	1,607	2,214	3,054	1,240
Завислі речовини	8,459	7,553	6,044	9,542
Нафтопродукти	0,182	0,199	0,145	0,214

Речовини і показники	ш. "Тернівська"	ш. "Гвардійська"	ш. "Октябрська"	ш. "Родіна"
Залізо заг.	0,217	0,538	0,675	0,334
Фосфати	0,060	0,329	0,260	0,066
Феноли	0,002	0,001	0,001	0,002
Мінералізація	18090,371	52038,666	52824,158	37818,739
Сухий залишок	18722,668	53179,242	54117,742	39324,777
pH	7,865	7,507	7,338	7,875
Вуглекислота загальна	246,288	160,168	136,342	241,306
Кальцій	438,140	911,199	639,13	477,184
Магній	566,744	1318,185	1165,215	793,513
Сума K+Na	5609,276	17247,728	18139,974	13012,279

Усереднений вміст забруднюючих речовин в шахтній воді ПАТ "Кривбасзалізрудком" в 2020р. (мг/л)

Речовини і показники	ш. "Тернівська"	ш. "Гвардійська"	ш. "Октябрська"	ш. "Родіна"
Хлориди	9065,912	32780,681	37376,361	22971,873
Сульфати	1776,900	1956,513	1444,145	1246,398
Азот амонійний	2,036	3,881	1,886	1,083
БСК ₅	3,000	3,000	3,030	3,104
Нітрати	28,718	19,349	12,558	9,644
Нітриди	2,742	2,184	1,467	0,329
Завислі речовини	10,223	14,289	12,278	10,260
Нафтопродукти	0,160	0,186	0,254	0,239
Залізо заг.	0,317	0,804	0,422	0,270
Фосфати	0,064	0,068	0,097	0,093
Феноли	0,001	0,001	0,001	0,002
Мінералізація	17227,863	55680,349	62634,117	39173,207
Сухий залишок	17854,242	56719,821	64734,862	39888,428
pH	7,979	7,391	6,786	7,369
Вуглекислота загальна	250,289	135,575	93,932	248,239
Кальцій	473,148	951,980	697,98	457,117
Магній	556,240	1385,401	1232,026	771,461
Сума K+Na	5230,520	18537,989	21836,643	13601,938

Накопичені води у ставку-накопичувачі балки Свистунова один раз на рік, в осінньо-зимовий період скидаються в річку Інгулець. Скидання шахтної води проводиться нижче селища Латовка (Криворізький район) за течією річки, тобто на значній відстані від міської межі.

Скидання надлишків зворотних (шахтних) вод в річку Інгулець здійснюється на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України "Про запобігання виникненню аварійної ситуації на ставку-накопичувачу, розташованому на території Криворізького району Дніпропетровської області" та згідно з індивідуальним регламентом та з розведенням шахтних вод до рекомендованих норм якості води в контрольних створах розташованих нижче місця скидання.

Обсяги скиду надлишків зворотних вод відповідно до пайової участі

Назва підприємства	Обсяг скиду шахтних вод в період регламентного скиду 2018-2019рр., тис.м ³	Обсяг скиду шахтних вод в період регламентного скиду 2019-2020рр., тис.м ³
ПАТ "Кривбасзалізрудком" в т.ч. ,	1932,3	1830,5
ш. "Октябрська"	373,6	298,8
ш. "Родіна"	1558,7	1531,7

Назва підприємства	Обсяг скиду шахтних вод в період регламентного скиду 2018-2019рр., тис.м ³	Обсяг скиду шахтних вод в період регламентного скиду 2019-2020рр., тис.м ³
ПрАТ “Суха Балка”	515,3	652,2
ПАТ “АрселорМітал Кривий Ріг”	918,9	812,2
ПрАТ “ЦГЗК”	927,5	913,1
Всього	4294,0	4208,0

У зв'язку із затримкою останніми роками прийняття рішення про скидання надлишків зворотних вод у р.Інгuleць, їх скиди зі ставка-накопичувача в міжвегетаційний період як 2018-2019рр. так і 2019-2020рр. було розпочато із значною затримкою. Так, запланованих до скиду 15,047 млн.м³ зворотних вод у 2018-2019рр. фактично було відведено лише 4,294 млн.м³, а із запланованих у період 2019-2020рр. - 15,353 млн.м³ зворотних вод фактично було відведено 4,208 млн.м³.

Після скидання надлишків зворотних (шахтних) вод проводяться заходи по ліквідації наслідків їх скидання шляхом здійснення промивки русла р. Інгuleць, сенс якої полягає в поступовому заміщенні в руслі забрудненої води на чисту. Промивання русла р. Інгuleць, після скидання здійснюється за спеціально розробленим і затвердженим Держводагенства України регламентом.

Комбінат на пайових засадах та за рахунок власних коштів, своєчасно та у повному обсязі приймає участь у здійсненні заходів з промивки русла р. Інгuleць та її оздоровленні. На виконання зокрема вимог «Регламенту промивки р. Інгuleць», ПАТ “Кривбасзалізрудком” укладає договори з управлінням каналу Дніпро-Інгuleць на подачу дніпровської води на зазначені цілі. За рахунок коштів гірничорудних підприємств в 2019 році було подано до Карачунівського водосховища каналом Дніпро-Інгuleць 100,00 млн.м³, зокрема і з боку ПАТ “Кривбасзалізрудком” сплачено УК річки Інгuleць 38966,4 тис.грн. за поданий об'єм дніпровської води 45,1 млн. м³ відповідно до пайової частки. В 2020 році також було подано до Карачунівського водосховища каналом Дніпро-Інгuleць 100,00 млн.м³ ПАТ “Кривбасзалізрудком” сплачено УК річки Інгuleць 49120,2 тис.грн. за поданий об'єм дніпровської води 43,5 млн. м³ відповідно до пайової частки.

Маємо зауважити, що проблема шахтних вод Криворізького залізрудного басейну формувалася десятиріччями і система управління шахтними водами, яка створена ще за радянських часів дійсно має бути переглянута та вдосконалена. Саме з цією метою комбінат бере участь в т.ч. фінансово, у всіх програмах забезпечення екологічної безпеки Криворізького регіону.

Окрім того, на підставі укладеного договору з Інститутом проблем природокористування та екології НАН України на виконання науково дослідної роботи з обґрунтування технологічних схем та параметрів промислово-дослідної дільниці демінералізації шахтних вод на шахті “Тернівська” ПАТ “Кривбасзалізрудком” в березні місяці 2019 року була представлена виконана Інститутом НДР. В даній роботі відзначено про складність та багатофакторність проблеми демінералізації та не вирішено питання подальшого поводження з сольовими залишками, що будуть утворюватись в результаті запропонованої схеми демінералізації шахтних вод.

Враховуючи багатофакторність проблеми управління шахтними водами, а також і те, що в умовах ПАТ “Кривбасзалізрудком” дана проблема більш властива саме для шахти “Родіна”, що зумовлено обсягом шахтних вод, що відкачуються з неї на денну поверхню, на замовлення ПАТ “Кривбасзалізрудком” у другому півріччі 2019 року були виконані роботи щодо дослідження можливості зниження об'ємів притоку підземних вод до шахти “Родіна” при зниженні рівня відкачки підземних вод у шахті ім. Валявка. Виконане моделювання та аналіз зміни зниження рівня відкачки підземних вод з ш. “Північна” ім. Валявка показав, що зменшення рівня і об'ємів відкачки шахтних вод ш. “Родіна” відбуватися не буде внаслідок впливу північної дайки шахтного поля ш. “Північна” ім. Валявка.

Вже у 2020 році ПАТ “Кривбасзалізрудком” разом з іншими зацікавленими гірничорудними підприємства, приступив до розроблення альтернативної схеми (режиму) акумуляції надлишків зворотних вод у ставку-накопичувачу та їх скидання у р.Інгулець шляхом укладання відповідного договору з ТОВ “Інтер-Бізнес Консалтинг”. На теперішній час за рахунок коштів гірничорудних підприємств виконуються дані роботи. Слід зазначити, що Альтернативна схема розглядається у декількох варіантах. Враховуючи сукупність екологічних та економічних факторів, що характеризують розглянуті варіанти Альтернативної схеми, пропонується запровадити її реалізацію у два етапи. Так, перший етап реалізації Альтернативної схеми терміном 5 років (2021 - 2026рр.), з подальшою послідовною реалізацією другого етапу, запровадження і перехід до якого має відбуватись після врахування техніко-економічних показників, виконання проектних і будівельних робіт.

Отже, ПАТ “Кривбасзалізрудком” докладає всіляких зусиль для того, аби проблема шахтних вод Криворізького залізрудного басейну, яка формувалася десятками років і є однією із найскладніших регіональних екологічних проблем України була вирішена, а діюча система управління ними покращена та вдосконалена.

Розділ 5. Соціальні аспекти та кадрова політика.

Станом на 01.01.2021р. облікова чисельність працівників ПАТ «Кривбасзалізрудком» становить 6 827 особи. Інформація про загальну кількість працівників та частку жінок на керівних посадах наведено нижче:

№	Структурний підрозділ	Облікова чисельність працівників ПАТ «Кривбасзалізрудком»		У тому числі на керівних посадах	
		Станом на 01.01.2021 року	Станом на 01.01.2020 року	Станом на 01.01.2021 року	Станом на 01.01.2020 року
1	Шахта «Тернівська»	831	809	12	12
2	Шахта «Гвардійська»	817	810	7	8
3	Шахта «Октябрська»	896	976	9	12
4	Шахта «Родіна»	984	996	10	9
5	ШБУ	744	686	3	5
6	РБЦ	71	85	4	5
7	Сервісне управління з ремонту та монтажу шахтного обладнання	-	675	-	15
	ШМУ	234		1	-
	РМЗ	239		3	-
8	Енергетичний цех	140	155	2	2
9	ЦЕНЛ	79	94	3	5
10	Гірнична інспекція з технічного контролю якості руд	110	117	7	8
11	УЗТ	515	599	9	19
12	Автобаза	315	394	3	5
13	База МТП	71	81	6	8
14	Апарат управління	630	603	42	41
15	УКЦ	9	9	1	1
16	ЦПС	30	34	3	5
17	УСП	-	183	-	10
	Медична служба	59	-	2	-
-	Санаторій - профілакторій	40	-	1	-
	ОК «Криворізький гірник»	13	-	0	-
	Ітого по підприємству	6 827	7306	128	170

Напрями кадрової політики ПАТ «Кривбасзалізрудком»

	Стажування працівників і кадровий резерв
	Навчання і розвиток персоналу
	Навчання працівників комбінату за рахунок коштів підприємства
	Кадрова комісія/Атестація персоналу
	Робота молодіжної ради. Організація культурно-спортивного дозвілля працівників

1. Резюме / прийом громадян (співбесіда)

Через подачу резюме у відділ кадрів комбінату або розгляд кандидатів на прийомі у директора з персоналу по понеділках комісією, до складу якої входять: директор з персоналу, начальник відділу кадрів комбінату, начальник відділу організації праці та мотивації персоналу, начальник медичної служби комбінату і фахівець з дотримання законодавства відділу кадрів комбінату (при необхідності в роботу комісії залучаються спеціалісти відділу охорони праці, юридичного відділу, керівники профільних відділів - вакансії до відділів яких відкриті для заповнення).

2. Відбір молодих фахівців / кваліфікованих працівників - випускників базових навчальних закладів

Протягом останніх 15 років кадрова політика комбінату орієнтована на взаємодію з базовими навчальними закладами міста та області в питаннях відбору молодих фахівців у ВНЗ, коледжах і ліцеях для роботи в системі комбінату. (Щорічно в травні - червні кваліфікована комісія, яка складається з керівників і провідних фахівців дирекції з персоналу, представників відділів та служб структурних підрозділів, бере активну участь в розподілі випускників у Криворізькому національному університеті, Гірничому коледжі, Гірничо-електромеханічному коледжі, Політехнічному коледжі та Автотранспортному коледжі). Провідні фахівці ПАТ «Кривбасзалізрудком» беруть активну участь у роботі державних екзаменаційних комісій, днів відкритих дверей, круглих столів та конференціях, що проводяться в навчальних закладах. Керівництво комбінату активно підтримує довгострокову загальноміську програму «Школа-ВНЗ-підприємство». Її мета - вирішення завдань отримання молоддю якісної освіти та подальше її працевлаштування за обраною професією.

3. Підготовка працівників гірничих професій на курсах в Учбово-курсному центрі

Учбово-курсний центр організовує роботу щодо забезпечення умов для підвищення професійної майстерності, кваліфікації, опановування новими професіями гірників.

Необхідно відзначити і той факт, що Учбово-курсний центр комбінату має ліцензію на право надання освітніх послуг, пов'язаних з одержанням професійної освіти на рівні кваліфікаційних вимог до професійно-технічного навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації (дана ліцензія є безстроковою). УКЦ ліцензовано за 2 - 4 класів професій Державного класификатора України, в середньому понад 200 професій. Платні курси підготовки фізичних осіб в УКЦ є одним з напрямків поповнення вакантних робочих місць по гірничим професіям шахт і ШБУ. Підприємство забезпечує підготовку

кваліфікованих кадрів, які по закінченню даних курсів працевлаштовуються в систему ПАТ «Кривбасзалізрудком» більш підготовленими і вже адаптованими до підземних гірничих умов праці.

4. Співпраця ПАТ «Кривбасзалізрудком» в питаннях розвитку промислового туризму Кривбасу.

Наше підприємство протягом останніх 20 років є надійним соціальним партнером для міської влади, навчальних закладів міста і тепер ще для одного нашого партнера - Інституту розвитку міста Кривого Рогу, в питаннях промислового туризму (організація і проведення екскурсій в структурні підрозділи комбінату - його поверхневі і підземні об'єкти, навчальний полігон Учбово - курсового центру). Співпраця з Інститутом розвитку міста була розпочата ще восени 2013 року (задовго до підписання Меморандуму про співпрацю в питаннях промислового туризму) з ініціативи міської влади і підтримкою даного напрямку діяльності керівництва ПАТ «Кривбасзалізрудком».

Так у 2020 році було проведено **27 екскурсій**, в яких взяло участь **248 екскурсантів**.

5. Стажування працівників і формування кадрового резерву

Одним з елементів кадрової політики щодо заповнення наявних вакансій керівників, фахівців і службовців у відділах і службах структурних підрозділів та апарату управління комбінату є Положення «Про стажування працівників комбінату і формування кадрового резерву на посади керівників та спеціалістів в комбінаті». Так, за період з 2016 року по 2020 рік включно, стажування пройшли **228 працівників**.

Як показує практика, 70% працівників після проходження стажування переводяться на вакантні місця і якісно виконують свої функціональні обов'язки.

Ще одним елементом кадрової політики в питанні заповнення вакантних посад є складання Списків кадрового резерву, джерелом формування яких є керівники, фахівці і дипломовані працівники, які працюють на робочих місцях. При формуванні кадрового резерву враховується вік кандидата, освіта і стаж роботи на підприємстві (освітній рівень повинен відповідати вимогам «Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників»). При наявності вакансії першочергово розглядаються претенденти зі списку кадрового резерву.

6. Навчання і розвиток персоналу

Важливим і пріоритетним напрямком діячої в ПАТ «Кривбасзалізрудком» кадрової політики, є - **навчання і розвиток персоналу.**

Для цих цілей щорічно Бізнес-планом підприємства передбачаються кошти на курси підвищення кваліфікації, участь керівників і фахівців в бізнес-тренінгах та семінарах, курсах підвищення кваліфікації за напрямом діяльності, навчання працівників комбінату за професією, і навчання у ВНЗ за рахунок коштів підприємства - для отримання вищої освіти.

Кількість осіб, що пройшли курси підвищення кваліфікації на базі УКЦ, у 2020 році склала – 1141 працівник,

- пройшли навчання за професією — 753 працівника;
- вступний інструктаж з охорони праці при прийомі на роботу та переведенні з професії на іншу професію, з одного структурного підрозділу в інше, з однієї ділянки на інші – 1298 осіб;
- пройшли спеціальне навчання, пов'язане з напрямом їх діяльності (обов'язкове навчання), — 124 особи;
- відвідали семінари ,тренінги, прийняли участь у вебінарах — 20 осіб (зменшення показника в порівнянні з 2019 роком пояснюється причиною розповсюдження вірусної інфекції Covid-2019 в Україні та світі) ;
- у 2020 році навчалися за рахунок коштів підприємства 2 працівника у ВНЗ «Криворізький національний університет».

7. Атестація персоналу/ Кадрова комісія

З метою визначення оцінки професійного рівня працівників щодо відповідності зайнятим посадам та кваліфікаційним вимогам, на підприємстві існує «Порядок проведення атестації керівників, фахівців і технічних службовців в ПАТ «Кривбасзалізрудком». Атестаційна комісія формується з висококваліфікованих фахівців та представника виборного органу первинної профспілкової організації. Термін і графік проведення атестації затверджується наказом Голови правління за погодженням з комітетами профспілок комбінату і доводиться до відома працівників. Атестація проводиться не частіше, ніж один раз на три роки.

Кадрова комісія (як складова частина кадрової політики при призначенні на посади лінійного персоналу основного виробництва) апарату управління ПАТ «Кривбасзалізрудком» в складі: директора по персоналу, директора з охорони праці, начальника відділу організації праці та

мотивації персоналу, начальника відділу кадрів, начальника бюро розвитку персоналу ОК і психолога, під головуванням директора з виробництва, працює з метою розгляду та ефективного відбору кандидатів за заявками шахт для призначення їх на наступні посади: заступника головного інженера шахти (технічного керівника), начальника дільниці, заступника начальника дільниці.

Так у 2020 році – було проведено **12 засідань кадрової комісії**, за результатами яких були призначені на посади:

- Начальника дільниці - 10 осіб.
- Заступника начальника дільниці – 2 особи.

8. Навчання працівників комбінату за рахунок коштів підприємства

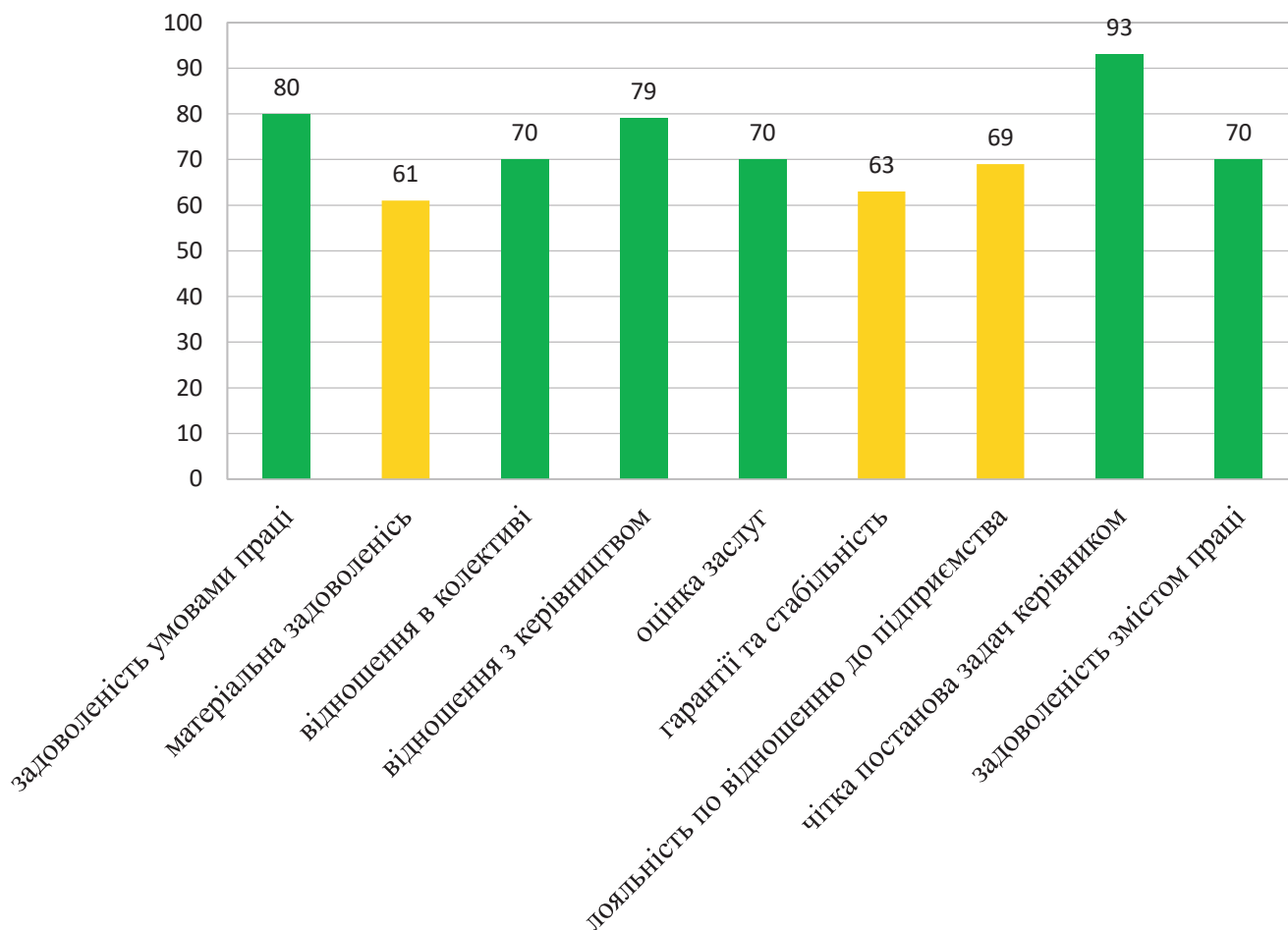
Ще однією складовою частиною щодо підвищення освітнього, професійного і кваліфікаційного рівня працівників ПАТ «Кривбасзалізрудком» і зміцнення виробництва підготовленими кадрами є підготовка та перепідготовка фахівців, які працюють в системі комбінату, за рахунок коштів підприємства. Дана підготовка проводиться з метою забезпечення потреби структурних підрозділів комбінату в кваліфікованих фахівцях дефіцитних професій, удосконалення професійної підготовки працівників, які мають кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, отримання працівниками спеціальності або професії відповідно до їх здібностей і рівня практичної підготовки.

Так, за звітний період було відібрано і направлено на навчання в ДВНЗ «Криворізький національний університет» та Дніпропетровський університет залізничного транспорту ім. академіка В. Лазаряна 8 осіб. (Працівники шахт, ШБУ, УЗТ). Здійснюється контроль за успішністю в навчанні не тільки працівників, які навчаються за рахунок коштів підприємства, а і за успішністю всіх працівників, які навчаються за свої кошти в навчальних закладах.

Соціологічне опитування працівників ПАТ «Кривбасзалізрудком»

З метою визначення факторів, які негативно впливають на ефективність виробничої діяльності робочих підземної та поверхневої груп, було проведено дослідження, спрямоване на вивчення ступеня задоволеності працівників умовами праці, визначення, що важливо для працівників. Це дозволяє побачити найбільш проблемні зони на підприємстві і зрозуміти, що необхідно поліпшити в першу чергу.

Діаграма результату соціологічного опитування рівня задоволеності робітників, %

70% та > високий рівень задоволення

від 30% - 70% середній рівень задоволення

Ефективність контролю за симптомами негативного стану в роботі з персоналом, причинами і ситуацією розвитку кризи: виникнення конфліктних ситуацій, відсутність достатньо кваліфікованих працівників для вирішення поставлених завдань, відсутність мотивації до високопродуктивної праці

В першу чергу варто відзначити те, що приділяється увага детальному розгляду всіх звернень, скарг працівників на адресу адміністрації. Практично по кожному такому зверненню чи скарзі створюється робоча комісія з числа відповідних фахівців, які вивчивши питання, провівши його загальний розгляд, в тому числі і за участю працівників, які звернулися, роблять комісійні висновки, які доводять до відома керівника підприємства.

Також регулярно проводиться робота з учасниками ООС на сході України, які повернулися до мирного життя, з'ясовуються і вирішуються в робочому порядку питання виробничого і особистого характеру кожного такого працівника підприємства.

Крім того, в комбінаті відбудована певна система роботи з персоналом, яка дозволяє на ранніх етапах виявляти конфліктні ситуації, що назрівають, негативні настрої всередині колективів, причини невдоволення і незадоволеності працівників, робити відповідні дії і попереджувальні заходи з метою недопущення загострення ситуації.

Щомісяця на всіх основних ділянках шахт і ШБУ згідно з графіком проводяться робочі збори, на яких в присутності відповідальних керівників за напрямками господарської діяльності, керівників відділів і служб апарату управління комбінату і фахівців шахти (ШБУ) до відома робочих доводяться результати роботи ділянки за минулий місяць і плани на наступний за всіма об'ємним показниками, показниками продуктивності праці і заробітної платі. На зборах робочі задають свої питання, що стосуються виробничої діяльності ділянки, шахти

(ШБУ), забезпечення виробництва, охорони праці, заробітної плати і т.і. За підсумками зборів складаються відповідні протоколи. На підставі даних протоколів дирекцією з персоналу складається зведений перелік питань, який надається керівнику підприємства. У свою чергу керівник комбінату озвучує ці питання на оперативних нарадах та дає відповідні вказівки відповідальним фахівцям для їх вирішення.

ОХОРОНА ПРАЦІ в ПАТ «КРИБАСЗАЛІЗРУДКОМ»

Політика в області безпеки і гігієни праці

Позиція:

Ми, будучи важливим елементом гірничої галузі України та забезпечуючи кінцеві результати на всіх стадіях видобутку та переробки залізорудної сировини, в якості головного пріоритету своєї діяльності визначаємо охорону життя і здоров'я працівників, а також забезпечення безпечних умов праці.

Ми, в повній мірі усвідомлюючи потенційну небезпеку можливого негативного впливу своєї технологічно складної діяльності на життя і здоров'я працівників, розглядаємо свою роботу таким чином, щоб мінімізувати ризики і запобігти загрозам виникнення виробничого травматизму і професійних захворювань працівників.

Принципи:

- виконання вимог законодавства та стандартів України в галузі охорони і гігієни праці;
- постійне поліпшення і вдосконалення діяльності в області охорони праці і умов праці;
- планування і здійснення діяльності, спрямованої на зниження виробничого травматизму і професійних захворювань;
- для всіх працівників відкритість і доступність значимої інформації про нашу діяльність в галузі охорони праці.

Цілі:

- забезпечення охорони праці та безпечних умов праці працівників при експлуатації будівель і споруд, обладнання та здійснення технологічних процесів;
- вдосконалення системи управління охороною праці за рахунок своєчасної розробки і актуалізації корпоративних керівних документів, регламентів в області охорони праці,
- чіткого розмежування прав, обов'язків і відповідальності працівників за дотриманням вимог з охорони праці;
- підвищення культури виробництва, освітнього та професійного рівня працівників в області охорони праці;
- поступове скорочення кількості працівників, зайнятих на найбільш небезпечних робочих місцях за рахунок впровадження нової прогресивної техніки і технології.

Зобов'язуємося забезпечити:

- ✓ функціонування систем моніторингу та контролю стану охорони праці, промислової безпеки та умов праці на робочих місцях;
- ✓ санітарно-побутове та лікувально-профілактичне обслуговування працівників, належне обладнання приміщень охорони здоров'я (медпункти) для надання медичної допомоги та проведення оздоровчих процедур працівникам (санаторій-профілакторій), укомплектування їх необхідними засобами і препаратами;
- ✓ інформування працівників про охорону праці та умови праці на робочих місцях, про існуючі ризики, про заходи щодо захисту від впливу шкідливих і небезпечних виробничих факторів;
- ✓ постійне проведення навчання безпечним методам і прийомам виконання робіт з охорони праці, підвищення кваліфікації працівників, а також перевірку знань вимог охорони праці;
- ✓ виділень організаційних, матеріальних і фінансових ресурсів для забезпечення функціонування системи управління охороною праці та проведення заходів з охорони праці;

- ✓ забезпечення особистої відповідальності керівників і безпосередніх виконавців за дотримання вимог охорони праці;
- ✓ постійне формування позитивного іміджу комбінату як підприємства, орієнтованого на пріоритет збереження життя і здоров'я працівників;
- ✓ врахування думок працівників та інших зацікавлених сторін в діяльності з управління охороною праці в комбінаті.

Дотримання вказаних вище положень керівництво комбінату ПАТ «Кривбасзалізрудком» вважає запорукою оптимального поєднання інтересів комбінату з соціально-економічними потребами суспільства в галузі охорони праці і бере на себе зобов'язання виконувати політику в галузі безпеки та гігієни праці, забезпечуючи її якісне доведення до кожного співробітника.

«Настанова по системі управління охороною праці»

СТП – 00191307 – Р – 2011

ПАТ «Кривбасзалізрудком»

(у новій редакції)

Настанова з охорони праці є описом системи управління охороною праці ПАТ «Кривбасзалізрудком».

Ця Настанова містить вимоги до системи управління у сфері охорони праці, попередження професійних захворювань, які дозволять підприємству контролювати ризики виробничого травматизму, професійних захворювань і підвищувати ефективність свого виробництва.

Розроблено відповідно до вимог національного стандарту ДСТУ OHSAS 18001: 2010, Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про пожежну безпеку», Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного добробуту населення » та інших нормативно-правових актів з охорони праці і пожежної безпеки.

Настанова є документом першого рівня по відношенню до інших документів, що входять в систему документів із забезпечення управління охороною праці.

По територіальному діленню об'єкти ПАТ «Кривбасзалізрудком» знаходяться в Покровському, Тернівському і Саксаганському районах міста Кривого Рогу.

До складу ПАТ «Кривбасзалізрудком» входять:

- Шахта «Тернівська»;
- Шахта «Гвардійська»;
- Шахта «Октябрська»;
- Шахта «Родіна»;
- Шахтобудівельне управління;
- Ремонтно-механічний завод;
- Енергоцех;
- Центральна енерголабораторія;
- Автобаза;
- Управління залізничного транспорту;
- Медична служба та санаторій – профілакторій;
- Гірнична інспекція з технічного контролю якості руд;
- Центр інформаційних систем;
- Учбово-курсний центр;
- База МТП.

На комбінаті створена і підтримується у робочому стані система управління охороною праці, яка відповідає вимогам законодавства України про охорону праці та пожежної безпеки і національному стандарту ДСТУ OHSAS 18001:2010 «Системи управління безпекою і гігієною праці», вимоги якого викладені в даній Наставові.

Система управління охороною праці (СУОП) у ПАТ «Кривбасзалізрудком» - це сукупність взаємно пов'язаних соціально-економічних, науково-технічних, організаційно-правових заходів, методів і засобів, направлених на забезпечення безпеки, збереження здоров'я

і працездатності трудящих комбінату в процесі їх праці, яка реалізується через цілеспрямовану діяльність функціональних служб, виробничих підрозділів, посадових осіб і робочих комбінату та регламентується законодавчими актами і організаційно-методичними документами.

Положення Настанови з системи управління охороною праці обов'язкові для виконання у всіх структурних підрозділах ПАТ «Кривбасзалізрудком» персоналом всіх категорій.

СУОП базується на принципах:

- ✓ комплексності управління і єдиноначальності;
- ✓ раціонального поєднання цільового, функціонального управління і лінійного керівництва;
- ✓ пріоритету життя і здоров'я працівників;
- ✓ матеріальної залежності між виробничою програмою і комплексом заходів і засобів безпечної її реалізації;
- ✓ економічної зацікавленості працівників у поліпшенні умов праці, забезпеченні
- ✓ безпеки виробництва, підвищенні ефективності функціонування СУОП.

**Програма
підвищення ефективності системи охорони праці, промислової безпеки та охорони
навколишнього середовища ПАТ «Кривбасзалізрудком»**

Ключові задачі	Необхідні дії
<u>Удосконалення ефективності системи охорони праці, промислової безпеки і охорони навколишнього середовища</u>	
Створення робочої групи з вдосконалення охорони праці	Розробка і пошук нових альтернативних шляхів вдосконалення системи охорони праці, з огляду на досвід роботи світових і споріднених підприємств галузі.
<u>Співпраця з провідними профільними інститутами промислової безпеки та охорони праці в розробці передових технологій і методів удосконалення існуючого рівня охорони праці</u>	
Співпраця з національним науково дослідним інститутом промислової безпеки та охорони праці (ДУ «ННДІПБОП»)	Участь в семінарі «Удосконалення систем менеджменту охорони праці та промислової безпеки підприємств України за рахунок впровадження управління професійними ризиками згідно міжнародних стандартів» з метою ознайомлення з міжнародними та європейськими стандартами в галузі охорони праці. Опрацювання основних концепцій програм підвищення ефективності систем охорони праці, їх моделювання і прогнозування можливого ефекту.
Розробка і впровадження передових систем розробки родовища з використанням самохідної техніки	Спільно з НДІБПГ, КНУ вдосконалити раціональні варіанти технології очисної виїмки запасів багатих залізних руд на глибоких горизонтах шахт з використанням самохідного гірничого обладнання.
Забезпечення ліквідації можливих аварій і порятунку людей при використанні шахтних стволів, не обладнаних механізованим підйомом	Спільно з ДВГРЗ ДС НС виконати роботи з іспиту аварійно-рятувальної кліті АСК-1 АФИБ. 484211.007 аварійно-підіймальної установки МАСПУ-2.5/1500 для порятунку людей і ліквідації можливих аварій в умовах шахт ПАТ «Кривбасзалізрудком».
Забезпечення безпечної проходки вертикальних гірничих виробок	Виконувати роботи з проходки вертикальних гірничих виробок у відповідності до розробленої спільно з НДІБПГ робочої конструкторської та експлуатаційної документації, виготовлення спільно з НДІБПГ дослідного зразка і проведення державних приймальних випробувань нового комплексу обладнання для проведення вертикальних гірничих виробок різного призначення в одне відділення на висоту до 20м.

Ключові задачі	Необхідні дії
Зниження виробничого травматизму	Спільно з НДІБПГ виконати роботи з всебічного аналізу обставин і причин виникнення аварій і аварійних ситуацій на гірничорудних підприємствах і розробити практичні рекомендації щодо їх попередження.
Забезпечення спостереження за безпечним станом шахтних стволів	Спільно з ДВГРЗ ДС НС України продовжити виконання роботи з телеінспекції вентиляційних стовбурів, не обладнаних механізованими підйомами, а також в аварійній ситуації в умовах шахт ПАТ «Кривбасзалізрудком».
Розробка альтернативних способів кріплення, підтримування гірничих виробок в умовах глибин шахт ПАТ «Кривбасзалізрудком»	Спільно з НДГІ, ДВНЗ «КНУ» продовжити вдосконалювання способів кріплення і підтримання гірничих виробок в рудах і породах низької стійкості за рахунок відпрацювання систем анкерного кріплення на основі застосування розробки нового техніко-економічного рівня та їх адаптації до умов глибоких горизонтів шахт ПАТ "Кривбасзалізрудком" при їх проходці і експлуатації з використанням самохідного гірничого обладнання.
<u>Співпраця з експертно-технічними центрами в галузі навчання охорони праці, проведення експертиз і контролю з дотримання нормативно-правової бази</u>	
Навчання новим нормативно-правовим актам з охорони праці	Навчання посадових осіб підприємства нормативно-правовим актам у галузі охорони праці. Перепідготовка керівників на право керівництва вибуховими роботами.
Проведення експертизи проектної документації	Проведення експертизи проектної документації на відповідність вимог нормативних актів з охорони праці.
Навчання на право проведення вибухових робіт	Підготовка (навчання) підричників та керівників вибухових робіт.
<u>Розробка, удосконалення та впровадження нормативно-правової документації з ОП, промислової безпеки та охорони навколишнього середовища</u>	
Дотримання і удосконалення стандартів і положень в галузі охорони праці	Дотримання впроваджених вимог стандартів, систем з охорони праці: - «Визначення корінних причин події»; - «Положення про роботу підрядних організацій на ПАТ «Кривбасзалізрудком» в області охорони праці і промислової безпеки»; - «Звіт корінних правил охорони праці», обов'язкових до виконання усіма особами, які перебувають на території комбінату.
<u>Організація безпечних умов праці на робочому місці</u>	
Проведення цільових і перехресних аудитів	Проведення цільових і перехресних аудитів згідно затвердженого графіка.
<u>Організація безпечного ведення гірничих робіт</u>	
Дотримання систем безпечного виконання робіт	Дотримання впровадженої системи безпечного виконання «Наглядай! Аналізуй! Безпечно Організуй Роботу» (НАБОР)
Забезпечення інформування працівників та громадян з питань охорони праці	Для забезпечення безпеки з питань охорони праці на підприємстві постійно пропагувати безпечне виробництво. Застосовувати стенди, наклейки, пам'ятки, плакати і банери - які служать для більш якісного засвоєння правил охорони праці. Застосовувати наочну агітацію у формі плакатів з ОП і ПБ, як найдоступніший спосіб навчання, - зорові образи завжди викликають інтерес і легко запам'ятовуються.
Забезпечення безпечного ведення вибухових робіт	Брати участь в здійсненні цільової регіональної програми «Перехід гірничодобувних підприємств на безтритилові екологічно безпечні ВР» Використання безтритилових ВР власного виготовлення до 90% при виробництві масових вибухів. Довести застосування не електричних систем ініціювання «Імпульс» до 90% при проходці виробок, до 95% при проведенні масових вибухів
Зниження рівня травматизму від падаючих	Придбання і застосування нових технологій кріплення виробок з використанням полімерних матеріалів, нанесення набризг-бетону і його сумішей.

Ключові задачі	Необхідні дії
кусків породи	Придбання і застосування обладнання для безлюдної оборки «заколів». Моніторинг дотримання паспортів кріплення і їх відповідності проектам. Збільшення обсягів проходки горизонтальних виробок з використанням імпорتنих комплексів. Подальше придбання і застосування прохідницьких комплексів для проходки вертикальних гірничих виробок.
Зниження рівня електротравматизму	Виключення вільного доступу сторонніх осіб до струмоведучих частин електроустаткування шляхом установки запірних пристроїв. Застосування електроустаткування з системами захисту. Забезпечення моніторингу безумовного виконання вимог нормативних актів з охорони праці при експлуатації і виконанні ремонтних робіт в електроустановках.
Зниження рівня травматизму від падіння постраждалих	Моніторинг дотримання паспортів перекриття і огорожень перепадів по висоті. Моніторинг застосування існуючих засобів індивідуального захисту. Перехід до застосування сучасних точкових систем і запобіжних пристосувань для роботи на висоті. Забезпечення всіх структурних підрозділів попереджувальними знаками промислової безпеки та плакатами з охорони праці з метою попередження потрапляння працівника в робочі зони, небезпечні для життя.
<u>Мотивація правильного і безпечного поведіння</u>	
Мотивування безпечних дій персоналу	Удосконалення системи мотивації персоналу з огляду на важливість питань охорони праці та промислової безпеки. Виявлення основних важелів стимулювання.
Проведення поведінкових аудитів	При проведенні цільових і комплексних перевірок охорони праці проводити бесіду серед працівників з метою виявити «вузькі» місця в організації умов праці.
Якісне навчання працівників	При проведенні вступного інструктажу, під час проведення нарад з охорони праці в структурних підрозділах комбінату, проводити ознайомлення працівників з навчальною програмою «Працюємо безпечно» з рекомендаціями методів досягнення безпечного виконання виробничих процесів. Під час видавання нарядів на робочі зміни, транслювати відеофільми з безпечного виконання робіт. Обладнання навчального-методичного класу з питань охорони праці та промислової безпеки в УКЦ ПАТ «Кривбасзалізрудком»

Ідентифікація небезпек і оцінка ризиків

Сфера застосування:

Положення ідентифікації небезпек і оцінки ризиків розроблено у відповідності до Керівних принципів Міжнародної організації праці (МОП), спрямоване на підвищення безпеки та гігієни праці у відповідності міжнародним стандартам, що вирішують конкретні проблеми у гірничій галузі.

Положення ідентифікації небезпек і оцінки ризиків встановлює процедуру ідентифікації небезпек і оцінки, пов'язаних з ними ризиків у структурних підрозділах, що входять до складу ПАТ «Кривбасзалізрудком».

Вимоги даного Положення обов'язкові для всіх працівників ПАТ «Кривбасзалізрудком», практикантів, відвідувачів та підрядних організацій, які мають договірні відносини з ПАТ «Кривбасзалізрудком» та виконують роботи на території підприємства.

Мета застосування:

Зміна підходу у працівників структурних підрозділів до охорони праці - від примусового виконання приписів і нормативних актів у галузі охорони праці до розуміння можливих наслідків своїх дій, керуючись Матрицею Ризиків.

Матриця оцінки ризиків

Матриця оцінки ризиків							
Ймовірність ризику							
Якісна оцінка ймовірності			Малоймовірна	Низька	Середня	Висока	Екстремальна
Бали оцінки ймовірності дії ризику							
Серйозність наслідків ризику	Критерії серйозності	Бали оцінки серйозності	1	2	3	4	5
	Легкі травми	1	1	2	3	4	5
	Тяжкі травми	2	2	4	6	8	10
	Групові нещасні випадки	3	3	6	9	12	15
	Нещасні випадки зі смертельними наслідками	4	4	8	12	16	20
	Групові нещасні випадки зі смертельними наслідками	5	5	10	15	20	25

Ймовірність ризику:

Малоймовірна - виникнення небезпечної події можливо при винятковому збігу обставин

Низька - можливі поодинокі випадки виникнення небезпечних подій протягом року

Середня - можливо періодичне виникнення небезпечних подій протягом року

Висока - можливе виникнення небезпечних подій протягом місяця

Екстремальна - поєднання всіх факторів, що впливають на ймовірність виникнення небезпечної події, показує, що вона може відбуватися щотижня

Критерії рівня оцінки ризику та ставлення до нього

№ з/п	Значення рівня ризику	Рівень ризику		Пріоритет і потреба в запобіжних діях
1	1-3		Прийнятний	Немає потреби у розробці та впровадженні запобіжних дій та встановленні контролю
2	4-7		Прийнятний з контролем	Немає потреби у розробці та впровадженні запобіжних дій, крім встановлення контролю
3	8-13		Неприйнятний	Середній пріоритет у розробці та впровадженні запобіжних дій
4	14-18		Зовсім неприйнятний	Високий пріоритет у розробці та впровадженні запобіжних дій
5	19-25		Категорично неприйнятний	Найвищий пріоритет у розробці та впровадженні запобіжних дій

Аналіз безпеки виконання робіт виконується відповідно до Порядку проведення методики «НАБОР»

КРОК 1	Оцінити обстановку на робочому місці. Ідентифікувати джерела небезпеки, які існують або можуть виникнути в ході виконання роботи.
КРОК 2	Оцінити можливі наслідки для людей.
КРОК 3	Визначити та виконати дії, необхідні для надійного захисту від джерел небезпеки.
КРОК 4	Обміркувати заходи реагування при можливій нештатній ситуації.
КРОК 5	Прийняти рішення про можливість почати або продовжити роботу.

Методика «НАБОР» проводиться працівником (групою працівників) в обов'язковому порядку перед початком та в ході виконання робіт.

У більшості випадків проведення методики «НАБОР» не вимагає заповнення яких-небудь документів. Працівник обмірковує усі етапи роботи, визначає способи захисту (у тому числі, враховуючи вимоги регламентуючих документів на цей вид робіт), вживає заходи безпеки та приступає до роботи.

Якщо працівник не може самостійно вжити заходів, що достатньою мірою захистять життя або здоров'я працівника чи його колег, він повинен припинити (не починати) виконання роботи та звернутися до свого безпосереднього керівника.

В ході виконання роботи працівник повинен періодично обмірковувати подальші етапи, аналізувати обстановку на предмет обставин, що змінилися, та появи нових джерел небезпеки (наприклад: спільна робота двох або більше дільниць, раптовий прояв ознак гірничого тиску, зміна складу газоповітряного середовища, вихід з ладу устаткування тощо) та вживати заходів захисту відповідно.

У разі, якщо вірогідність настання інциденту (небезпечної події) при виникненні непередбачених обставин не очевидна, допускається спрощена схема реєстрації методики «НАБОР» - джерела небезпеки та міри захисту по етапах робіт записуються безпосереднім керівником робіт у відповідні графи книги нарядів.

Ознайомлення з результатами ідентифікації небезпек і оцінки ризиків:

Працівників ознайомлюють з актуальними результатами ідентифікації небезпек і оцінки ризиків по своїй професії або посаді.

Ознайомлення працівника з результатами ідентифікації небезпек і оцінки ризиків по об'єктах, проводять в частині, яка його стосується.

Технічне переозброєння

На комбінаті розроблена і впроваджується програма технічного переозброєння і Стратегія розвитку на період до 2025р. Це є одним з ключових напрямків зі створення нешкідливих і безпечних умов праці. Застосування на технологічних процесах нових сучасних прохідницьких комплексів (їх на комбінаті вже більше 50 одиниць) дозволяють знижувати і навіть виключити вплив на працівника таких шкідливих факторів, як вібрація, важкість праці, запиленість, шум. За час роботи з 2008р при експлуатації сучасних прохідницьких комплексів випадків травматизму на підприємстві не було.

Проходка поверхових і підповерхових вертикальних виробок висотою 40-80м на всіх шахтах комбінату виконується прохідницькими комплексами «Rhino» без присутності людини в забої, і цей напрямок є пріоритетним.

Розглядається впровадження сучасних засобів малої механізації. На такому технологічному процесі, як кріплення гірничих виробок металевим кріпленням, а це трудомісткий процес, з високою небезпекою і тяжкістю праці, високими ризиками падаючих шматків породи вже застосовуються альтернативні види кріплення - полімерні суміші і торкрет-бетон підвищеної стійкості, що покращує умови праці і знижує ризики травмування від падаючих шматків гірничої породи.

Спецодяг, спецвзуття, питний режим, оздоровлення працівників

З кінця 2012 року на підприємстві розроблені і діють технічні умови та «Стандарт щодо забезпечення працівників спецодягом і ЗІЗ», які враховують світові критерії зі зносостійкості, постійного підвищення захисних властивостей. Відбір зразків проводиться комісійно за участю представників трудових колективів і бригадирів.

Також вже вирішено питання щодо забезпечення всіх працівників, які працюють у шкідливих умовах (як в підземних умовах, так і на поверхні), фасованою бутильованою питною водою в кількості 1,5 літра на людину.

Створено умови для оздоровлення працівників на базі санаторію-профілакторію комбінату, де штат медперсоналу надає реабілітаційні та профілактичні послуги, 110 осіб кожний заїзд. Тривалість заїзду 18 днів. Працює психофізіологічний центр з професійного відбору.

Служба охорони праці

У всіх структурних підрозділах і в комбінаті в цілому створена служба охорони праці, в якій працюють 31 чоловік. Очолює службу директор з охорони праці, в комбінаті працює відділ охорони праці, а також у всіх структурних підрозділах є заступники керівників з охорони праці та інженери з охорони праці. Крім цього, на підприємстві в 2004 році в безпосередньому підпорядкуванні Голови правління створено відділ оперативного контролю охорони праці та пожежної безпеки, до складу якого входять 8 осіб. У функції відділу входить: проведення планових, оперативних і цільових перевірок стану охорони праці і пожежної безпеки, дотримання заходів щодо запобігання професійним захворюванням в структурних підрозділах комбінату у вечірні, нічні зміни, у вихідні, неробочі та святкові дні.

Цілодобово працює «Телефон довіри». При виникненні ситуацій, де є порушення вимог правил і норм з охорони праці, будь-який працівник підприємства в будь-який час доби може звернутися за цим телефоном, і силами працівників відділу оперативного контролю проводиться негайне реагування з виїздом безпосередньо на робочі місця. Про результати таких цільових перевірок та осіб, які допустили порушення, інформується Голова правління для прийняття відповідного рішення, щодо недопущення подібних ситуацій у подальшому.

У ПАТ «Кривбасзалізрудком» створені відеофільми, в тому числі і з охорони праці. На всіх шахтах в АПК встановлені телевізори, де під час видачі нарядів проводиться показ відеофільмів наступної тематики:

- «Правила користування саморятівником»,
- «Правила користування газоаналізатором»,
- «Правила користування порошковим вогнегасником»,
- «Виконання робіт в електроустановках»,
- «Пересувне тимчасово запобіжне кріплення»,
- «Надання першої медичної допомоги» - три фільми,
- «Контактний провід - реальна небезпека»,
- «Правила особистої поведінки під час аварій».

Планується створення нових відеофільмів з безпечних прийомів в роботі, поведінкового аудиту, методології, заснованої на контрасті понять «Не правильно! - Правильно!».

Робота з молодими працівниками з питань охорони праці на комбінаті починається з проведення первинного інструктажу з початку в навчально - курсовому центрі, де створена відповідна база, а потім безпосередньо на робочих місцях. Нами розроблені основні питання, які необхідно знати кожному працівникові, який працевлаштовується на роботу в підземні умови і на роботи підвищеної небезпеки. Це знання запасних виходів в шахті, сигналів оповіщення працюючих про аварію, правил особистої поведінки під час аварії, правил користування саморятівниками, вогнегасниками та ін.

Крім цього працівники, які вперше працевлаштовуються на підприємство, мають можливість під час проведення їм первинних інструктажів на робочих місцях і перевірки їх знань в комісіях з охорони праці доповнити свої знання з відеофільмів, про які йшлося раніше.

Нами розроблений порядок допуску працівників до роботи безпосередньо на робочих

місцях (в забоях) особами нагляду з видачою корінця допуску виконавцю. Передбачено порядок зміни нарядів працівникам безпосередньо в шахті (якщо на місці виконання робіт є порушення вимог правил і норм з охорони праці) із записом зміненого наряду і заходів щодо безпечного виконання робіт в «Книзі керівника робіт».

Профілактична робота

Основний напрямок роботи зі створення безпечних і нешкідливих умов праці ми бачимо в організації належної профілактичної роботи на всіх рівнях і в проведенні навчання з питань охорони праці. Мета - не покарати порушника, а знайти причини, які змусили людину порушити правила безпеки.

Пріоритетними напрямками профілактичної роботи, вважаємо:

- контроль над веденням вибухових робіт
- контроль над проведенням огляду оснащення стволів і виконання регламентних робіт
- контроль умов праці працівників на робочих місцях
- контроль знань працівниками інструкцій з охорони праці та безпечних методів, прийомів роботи і їх виконання.

У газеті «Шахтар Кривбасу» постійно висвітлюється інформація про виробничий травматизм в комбінаті і на споріднених підприємствах, розміщуються матеріали з охорони праці та промислової безпеки в ПАТ «Кривбасзалізрудком» і України.

Заходи боротьби з корупцією

Питання щодо недопущення легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом будь-якими особами під час проведення фінансових операцій, а також відповідальність за незаконне збагачення, комерційний підкуп, урегульоване нормами Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», Закону України «Про запобігання корупції», Кримінальним кодексом України, норми яких також носять імперативний характер.

ПАТ КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ, як законослухняна юридична особа, у процесі діяльності повинно дотримуватися комплексу правил, стандартів та процедур по виявленню, протидії та запобіганню корупції та забезпечити дотримання своїми директорами, службовцями, співробітниками, підрядниками, субпідрядниками, постачальниками і агентами всіх законів, які повинні застосовуватися, включаючи закони про корупцію, відмивання капіталів, хабарництва, ухилення від сплати податків, економічних санкцій та охорони праці, і не може здійснювати або розпоряджатися про те, щоб здійснювалася діяльність, яка є незаконною або неправомірною, а також не допускати участі в одному тендері, що проводиться Товариством на закупівлю продукції, робіт або послуг, афілійованих одна відносно іншої осіб, що пропонують виконати зазначені зобов'язання.

Поведінка ділових партнерів, з якими ПАТ «КРИВБАСЗАЛІЗРУДКОМ» веде бізнес, має не тільки прямий та значний вплив на репутацію Товариства. Їх поведінка також може піддати Товариство значним ризикам, які пов'язані з недотриманням законодавства. У сфері протидії корупції робітники підприємства ризикують бути притягненими до кримінальної відповідальності, якщо партнери по бізнесу будуть здійснювати корупційні дії, або якимось іншим чином будуть залучені до корупційних дій.

Основним захистом у разі виникнення даного ризику, буде демонстрація, на підставі документів та матеріалів:

- сумлінності проведення належної комплексної перевірки цього партнера до вступу в будь-які ділові відносини з ним,
- доказів того, що рівень і обсяг проведеної перевірки був співвимірний визначеному рівню ризику,

- підприємству не було підстав вважати, що цей діловий партнер буде діяти як корупціонер.

Інакше кажучи, проведення комплексної перевірки партнерів по бізнесу це єдиний засіб, який дозволяє ефективно управляти корупційним ризиком, пов'язаним з третіми особами.

Ніколи не варто відноситися до комплексної перевірки як до суто адміністративного завдання. Незважаючи на те, що основою процесу комплексної перевірки є її документування, не менш важливо оцінити інформацію, яку зібрано під час проведення перевірки та прийняти рішення про початок чи продовження ділових відносин, чи провести додаткову перевірку на підставі оцінки ризиків.

Всі договори з партнерами по бізнесу завжди повинні укладатися в письмовій формі та включати детальний опис предмету договору та того, що партнер по бізнесу повинен зробити.

Антикорупційні застереження можуть бути включені до будь-якого договору з діловим партнером, але вони не замінять відповідну комплексну перевірку.

Основні ризики діяльності.

Ймовірне зниження обсягів виробництва товарної продукції в короткостроковій перспективі.

На кінець 2020 р. намітилося уповільнення процесу будівництва нових горизонтів. Вже сьогодні, а також в наступні 5-7 років прогнозується можливе зниження обсягів виробництва товарної продукції до рівня 4-4,5 млн. тон на рік.

Можливе зниження конкурентоспроможності товарної продукції в короткостроковій перспективі

Для стабільної роботи гірничого підприємства (згідно норм проектування і ґрунтуючись на багаторічному досвіді експлуатації родовища) новий (нижче розташований) горизонт повинен вводитися в експлуатацію при залишках запасів руди горизонті, розташованому вище (той, що експлуатується) в кількості 30-40 % від початкових. У зв'язку з відставанням термінів по введенню нових горизонтів та їх запасів залізної руди, на шахтах комбінату сьогодні існують наступні проблеми:

- знижується вміст заліза в видобутої руді;
- збільшується частка шкідливих примішок;
- збільшуються витрати на побудову нарізних виробіток;
- збільшується трудомісткість та собівартість видобутку руди.

Крім того основним енергоресурсом, що споживається ПАТ «Кривбасзалізрудком» є електроенергія. Питоме споживання електроенергії на одиницю продукції становить близько 63,8 кВт/тонну. Середній показник по галузі знаходиться на рівні 40-45 кВт/тонну. Це свідчить про високий рівень енергоємності виробництва, і при цьому має місце тенденція зростання питомої ваги показника споживання електроенергії. Значна частина споживання електроенергії (67%) припадає на компресорні установки, водовідливи та вентиляцію.

У сукупності дані фактори призводять до збільшення собівартості товарної продукції та, відповідно, до зниження конкурентоспроможності.

Досягнення меж життєвого циклу підприємства в середньостроковій перспективі

Розробка багатих залізних руд шахтами ПАТ «Кривбасзалізрудком» наближається до завершення першої стадії життєвого циклу підприємства, яка обмежена глибиною близько 1400/1500 м. Життєвий цикл шахт ПАТ «Кривбасзалізрудком» при видобутку багатих залізних руд до глибини близько 1500 м обмежений часовим проміжком приблизно до 2025 – 2030 рр.

Подальша перспектива шахт ПАТ «Кривбасзалізрудком» обумовлює перехід до нової стадії життєвого циклу і базується на запасах природно багатих руд, які є в межах глибин 1500-1800 метрів.

Існуюча зараз глибина підземної розробки, дорівнює приблизно 1300-1400 м - це той критичний момент, коли назріває необхідність у розробці довгострокових програм інвестиційних вкладень з метою підготовки підземної інфраструктури до переходу видобувних робіт на рівні глибин нижче гор. 1400/1500 м.

Суттєвий вплив зовнішніх факторів на діяльність підприємства

Основними з негативних факторів, які впливають на підприємство, є зростання цін на енергоресурси, підвищення тарифів на вантажні залізничні перевезення, збільшення податку на землю, плати за надра, дефіцит рухомого складу.

Одним з негативних факторів також є відтік кваліфікованих робітників. Дана тенденція вже сьогодні набуває загрозливих обрисів. В першу чергу це пов'язано з недостатньо високим рівнем заробітної плати основних і допоміжних виробничих професій в порівнянні з аналогічними заробітками в країнах західної та східної Європи.

Заходи щодо зниження ризиків, захисту своєї діяльності розширення виробництва та ринків збуту

З метою мінімізації ризиків на комбінаті необхідно впровадити наступні програми:

- Стратегія розвитку ПАТ «Кривбасзалізрудком» до 2030 р;
- Довгострокова програма заміни підйомних установок на шахтах ПАТ «Кривбасзалізрудком»;
- Довгострокова програма з впровадження проектів енергозберігаючих технологій;
- Програма збільшення якості товарної продукції;
- Програми реструктуризації підприємства та оптимізації бізнес-процесів підприємства;
- Зміна системи оплати та мотивації праці;
- Система подання та розгляду пропозицій, спрямованих на підвищення операційної ефективності;
- З метою удосконалення нормативних документів, які регламентують забезпечення якості процесів та процедур підприємства, створюють додаткову вартість:
 - Положення про систему регулярної діагностики виробничих бізнес-процесів;
 - Стандарт інвестиційного планування та управління інвестиційними проектами;
 - Стандарт технічного обслуговування та ремонтів обладнання, включаючи розробку карт ремонтів обладнання;
 - Стандарт бюджетне планування та контроль;
 - Регламент оцінки сукупної вартості обладнання;
 - Регламент управління аварійними ризиками;
 - Порядок формування та моніторингу програми капітальних інвестицій;
- Переорієнтація діяльності підприємства на розробка та впровадження проектів $NPV > 0$.

Інформація про особливості положення розвитку галузі виробництва

У 1973 році найбільші в Криворізькому басейні гірничорудні трести «Дзержинськруд», «Ленінруд», імені С.М. Кірова, «Першотравневий» увійшли у виробниче об'єднання «Кривбасруд». Об'єднання включало 10 рудоуправлінь, що складаються з 24 шахт, автобазу, управління залізничного транспорту, завод залізобетонних виробів і будівельних матеріалів та інші. У період формування ринкових відносин в 90 -х роках ВО «Кривбасруд» зазнала ряд структурних перетворень. Частина шахт колишнього ВО «Кривбасруд» увійшли до складу ПАТ «Кривбасзалізрудком».

У структуру комбінату входять видобувні шахти «Родіна», «Октябрська», «Гвардійська», «Тернівська», а також допоміжні підрозділи.

Шахти ПАТ «Кривбасзалізрудком» розробляють північну, центральну і південну групи родовищ багатих залізних руд Кривбасу. Гірничо-геологічні умови залягання рудних тіл представлені в досить широких межах. Також є значні запаси магнетитових кварцитів.

Ринок

Потенційний ринок збуту для ПАТ «Кривбасзалізрудком» визначений з одного боку - імпортом аглоруди Великої Трійки, на ринок західної Європи через глибоководні порти (Амстердам, Роттердам, Антверпен, Констанца) і, з іншого боку, наявністю власних потужностей, інтегрованих з меткомбінатами в Казахстані. Також обмеженням є відстань до потенційних споживачів.

Основний ринок збуту для продукції ПАТ «Кривбасзалізрудком», крім самої України, включає в себе окремі країни Європи (Польща, Чехія, Словаччина, Румунія, Угорщина.).

ПАТ «Кривбасзалізрудком» має розвинену систему залізничного та автомобільного транспорту зі стратегічними клієнтами в перерахованих вище країнах.

Історично пріоритетними клієнтами для ПАТ «Кривбасзалізрудком» на внутрішньому ринку є: ММК ім. Ілліча, ТОВ «Оптімал – Трейд» - саме ці металургійні підприємства України споживали найбільшу кількість нашої продукції.

Розділ 7. Дослідження та інновації.

З метою забезпечення можливості вентиляції нових глибоких горизонтів шахт у відповідності до вимог нормативних документів (НПАОП 0.00-1.77-16), комбінатом передбачено виконання дослідницьких робіт «Аналіз вентиляційних режимів та розробка математичних моделей схем вентиляції гірничих виробок ПАТ «Кривбасзалізрудком» для оптимізації режимів провітрювання, за результатами яких будуть розроблені найбільш ефективні схеми вентиляції та режими провітрювання, що дозволяють досягнути необхідні параметри рудничної атмосфери у шахтах виходячи із наявного обладнання.

Крім того, виконується програма модернізації дробильно-сортувальних фабрик комбінату, яка включає поетапну заміну дробильно-розмельного обладнання (дробарки, грохота сучасної конструкції) і впровадження технологій сухої магнітної сепарації, яка дозволить підвищити вміст заліза в товарній продукції, знизити обсяги кондиційної рудної маси з низьким вмістом заліза та більш ефективно її переробляти, за рахунок повторної переробки.

В даний час введена в експлуатацію установка сухої магнітної сепарації на ш. «Родіна», що дозволило підняти якість у товарній продукції в середньому на 0,5 - 1%.

З серпня 2020 р. реалізуються основні технічні рішення дослідно-промислової установки високочастотного розсіву на ДСФ ш. «Гвардійська», передбачені проектом, виконаним ПАТ «Кривбасзалізрудком». Даний проект виконано на підставі отриманих напівпромислових досліджень відповідно до укладеного договору від 23.03.2019р. № 461 між ПАТ «Кривбасзалізрудком» та ТОВ «Інжинірингова компанія «Інноваційні технології». Для налаштування технології переробки руди з низьким вмістом заліза між ПАТ «Кривбасзалізрудком» та ТОВ «Інжинірингова компанія «Інноваційні технології» укладено договір від 29.07.2020р. № 766. Роботи по впровадженню технічного переоснащення ДСФ шахт комбінату плануються і в наступних роках.

Розділ 8. Фінансові інвестиції.

Інформація про фінансові інвестиції у цінні папери інших підприємств, фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства.

Інформація про корпоративні права, якими володіє ПАТ «Кривбасзалізрудком»

№ з/п	Код за ЄДРПОУ	Назва емітента	Кількість акцій, шт.	% від статутного капіталу
1		2	3	4
1	33051434	ВАТ "Укрнафтогазгеологія"	55 361 979	11,5337%
2	33051429	ВАТ "Ремточмеханізм"	66 569 022	13,8685%
3	32688485	ВАТ "Будмеханізація"	324 343	0,1110%
4	35570128	ВАТ "ЗНВКІФ Біотекінвест"	73 994 538	7,3995%
5	32162871	ТОВ «ВЕНЧУРНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ»	Інвестиційні сертифікати 534 030 шт.	--

Розділ 9. Перспективи розвитку.

В даний час шахти комбінату працюють в гірничо-геологічних умовах, які є одними з найбільш складних в світовій практиці для залізрудних родовищ, на глибинах, абсолютні значення яких відповідають наступним величинам:

- гор.1425-1265м – очисні роботи;
- гор.1540-1390м – будівництво нових горизонтів;
- до гор.1630 м – поглиблення діючих стволів.

Основним фундаментальним фактором, на якому базується можливість подальшого розвитку шахт комбінату, є наявність запасів залізрудної сировини.

Незважаючи на те, що видобуток залізної руди в полях діючих шахт розпочався більше 110 років тому, шахти як і раніше мають у розпорядженні достатні запаси сировини. На сьогодні запаси багатих залізних руд до глибини 2000 - 2500м складають 705,4 млн. т. (вміст Fe в середньому - 58%), запаси магнетитових кварцитів в полях шахт комбінату до глибини 1500м складають 940,184 млн. т. (вміст Fe_{маг} - 24,12% і Fe_{заг.} - 33,82%). Вказані запаси природно - багатих руд забезпечують стабільну роботу шахт протягом:

- ш. «Тернівська» – 104 років,
- ш. «Гвардійська» – 69 років,
- ш. «Октябрська» – 129 років,
- ш. «Родіна» – 73 років.

ОСНОВНІ ВИРОБНИЧІ ПОКАЗНИКИ ПО ШАХТАМ КОМБІНАТУ ЗА 2020 РІК І ПЛАНОВІ НА 2021 РІК

№ п/п	Показники	Од. вим.	2020 факт	2021 план
1	Сира руда	тис. т.	4 534,3	5 860,0
	Вміст заліза	%	56,28	56,12
2	Товарна руда	тис. т.	3 783,7	4 820,0
3	Вміст заліза	%	59,06	59,33
4	ГПР	м	1 690,0	2 080,0
5	Нарізні роботи	м	25 148,0	31 640,0
6	Розвідувальні роботи	м	573	0
7	Експлуатаційні свердловини	м	281 509	363 000,0
8	Виїмка гірничої маси на будівництві нових горизонтів (ШБУ)	м³	69 762	90 000,0

Головною умовою забезпечення безперебійної роботи шахт комбінату з видобутку руди в необхідних обсягах і потрібної якості є своєчасне введення нових, більш глибоких, горизонтів взамін відпрацьованих, тобто виконання гірничокапітальних і гірничопідготовчих робіт силами ШБУ.

В даний час на шахтах комбінату ведуться роботи з будівництва наступних нових горизонтів:

№ п/п	Найменування шахти	Найменування об'єкта, що вводиться	Планований рік введення в експлуатацію
1	«Тернівська»	Гор.1500м	2024
2	«Гвардійська»	Гор.1430м	2021

№ п/п	Найменування шахти	Найменування об'єкта, що вводиться	Планований рік введення в експлуатацію
3	«Октябрьська»	Гор.1415м	2025
4	«Родіна»	Гор.1465м	2026

З урахуванням наявності та стану розкритих і підготовлених запасів на діючих і розкриваємих горизонтах виробничою програмою ПАТ «Кривбасзалізрудком» передбачається вихід на виробничі потужності з товарної руди в наступних обсягах:

Рік	Сира руда (тис. тон)	Товарна руда (тис. тон)
2021 г.	5 860	4 820
2022 г.	6 720	5 075
2023 г.	6 973	5 085
Середній вміст заліза в товарній руді складає 60% і більше		

Оскільки гірничокапітальні роботи відносяться до найбільш дорогих і тривалих, в силу своєї специфіки, то відставання підготовки та введення нових горизонтів в експлуатацію є найбільшим ризиком у виробничій діяльності комбінату.

З метою мінімізації цього ризику комбінатом з 2008р. здійснюється програма з придбання високопродуктивних самохідних гірничопрхідницьких комплексів для прискорення темпів виїмки гірничої маси при будівництві нових горизонтів, взамін тих, що вибувають. В даний час в ШБУ експлуатуються 8 одиниць сучасного високопродуктивного самохідного обладнання (бурові каретки, навантажувально-доставочні машини, шахтний самоскид), що дозволило збільшити темпи будівництва нових горизонтів в 1,3 – 1,5 рази у порівнянні з традиційними методами. З урахуванням істотного зносу наявного самохідного обладнання, а також запланованого росту обсягів ГКР зі збільшенням глибини гірничих робіт заплановано придбання 2 прохідницьких комплексів для заміни зношених та збільшення обсягів виїмки гірничої маси за допомогою сучасних технологій.

Як відзначалось вище, значна частина запасів високоякісної залізної руди ПАТ «Кривбасзалізрудком» знаходиться на глибинах понад 1500 м. Відповідно, з кожним новим горизонтом збільшується тривалість циклу видачі гірничої маси та витрат електроенергії. Основним и найбільш дорогим механізмом з видачі гірничої маси (руди та порожніх порід) є скіпова підйомна установка (СПУ). При будівництві шахт комбінату в 50-ті та 60-ті роки 20 сторіччя, згідно з проектами, встановлювалися СПУ, розраховані на роботу, в основному, до глибини 1500м. Крім того, за 40-50 років безперервної роботи ці СПУ серйозно зношені, а також технології за якими вони працюють (система Г-Д з редуктором) суттєво поступаються з енергоефективності сучасним технологіям з тиристорним перетворенням електроенергії та прямим приводом. Усі ці обставини зумовлюють серйозні ризики для конкурентоспроможності комбінату в найближчі роки. Тому розроблена та здійснюється програма із заміни СПУ шахт комбінату. Так, вже замінено СПУ на шахтах «Тернівська» і «Зоря» (ш. «Октябрьська»), їх проектна глибина видачі гірничої маси збільшена до 1800м, а енергоефективність вище на 20 – 25%.

У 2020 році розпочато роботи із заміни СПУ ш. «Гвардійська», які плануються завершити у 2021 році.

Однією з обов'язкових умов ведення гірничих робіт у шахті є забезпечення нормальної рудничної атмосфери у шахті, тобто провітрювання гірничих виробок, що забезпечується роботою головних вентиляційних установок (ГВУ). Діючі ГВУ шахт комбінату обладнанні центробіжними вентиляторами, більша частина яких експлуатується з середини 60-х років

минулого сторіччя, строк експлуатації, встановлений заводом – виробником продовжується за результатами експертних обстежень.

За останні 2 – 3 роки (див. вище) значно зросли вимоги споживачів до якісних характеристик продукції, що постачається, (в основному, вмісту заліза), що обумовлено введенням в експлуатацію за кордоном нових родовищ з вмістом Fe - 65% і більш, а також розвитком технологій збагачення та технології металургійної переробки. У зв'язку з цим, в системі комбінату розроблена та виконується програма модернізації дробильно-сортувальних фабрик комбінату, яка включає поетапну заміну дробильно-розмельного обладнання (дробарки, грохота сучасної конструкції) і впровадження технологій сухої магнітної сепарації, яка дозволить підвищити вміст заліза в товарній продукції, знизити обсяги кондиційної рудної маси з низьким вмістом заліза та більш ефективно її переробляти, за рахунок повторної переробки.

В даний час введена в експлуатацію установка сухої магнітної сепарації на ш. «Родіна», що дозволило підняти якість у товарній продукції в середньому на 0,5 - 1%.

Таким чином, основними вузькими місцями в здійсненні подальшої виробничої діяльності комбінату, є:

- глобальний перехід на використання в шахтах самохідного гірничого обладнання, особливо на будівництві нових глибоких горизонтів для ліквідації відставання з введення в експлуатацію нових потужностей;
- модернізація ДСФ шахт комбінату з метою досягнення можливості підвищення вмісту заліза в товарній продукції та збільшення повноти витягу заліза в товарну продукцію з сирової рудної маси;
- модернізація шахтних підйомів для забезпечення видачі руди з глибоких горизонтів шахт з оптимальними витратами енергії.

Розділ 10. Корпоративне управління.

Інформація щодо органів управління, їх склад, повноваження.

Органами Товариства є:

- 1) Загальні збори акціонерів Товариства;
- 2) Наглядова рада;
- 3) Правління;
- 4) Ревізійна комісія.

Загальні збори Товариства є вищим органом Товариства. Загальні збори можуть вирішувати будь-які питання діяльності Товариства.

До виключної компетенції загальних зборів належить:

- 1) визначення основних напрямів діяльності Товариства;
- 2) внесення змін до статуту Товариства;
- 3) прийняття рішення про анулювання викуплених акцій;
- 4) прийняття рішення про зміну типу Товариства;
- 5) прийняття рішення про розміщення акцій;
- 6) прийняття рішення про збільшення статутного капіталу Товариства;
- 7) прийняття рішення про зменшення статутного капіталу Товариства;
- 8) прийняття рішення про дроблення або консолідацію акцій;
- 9) затвердження положень про загальні збори, наглядову раду, виконавчий орган, ревізійну комісію (ревізора) Товариства, фінансового директора, а також внесення змін до них;
- 10) затвердження річного звіту Товариства;
- 11) розподіл прибутку і збитків Товариства;
- 12) прийняття рішення про викуп Товариством розміщених ним акцій, крім випадків обов'язкового викупу акцій, визначених законодавством;
- 13) прийняття рішення про форму існування акцій;
- 14) затвердження розміру річних дивідендів;
- 15) прийняття рішень з питань порядку проведення загальних зборів;
- 16) обрання Голови та членів Наглядової ради, затвердження умов цивільно-правових договорів, трудових договорів (контрактів), що укладатимуться з ними, встановлення розміру їх винагороди, обрання особи, яка уповноважується на підписання договорів (контрактів) з членами Наглядової ради;
- 17) прийняття рішення про припинення повноважень членів Наглядової ради, крім випадків, встановлених законодавством та цим Статутом;
- 18) обрання Голови та членів Ревізійної комісії (ревізора), прийняття рішення про дострокове припинення їх повноважень;
- 19) затвердження висновків Ревізійної комісії (ревізора);
- 20) прийняття рішення про виділ та припинення Товариства, крім випадків, передбачених законодавством, про ліквідацію Товариства, обрання ліквідаційної комісії, затвердження порядку та строків ліквідації, порядку розподілу між акціонерами майна, що залишається після задоволення вимог кредиторів, і затвердження ліквідаційного балансу;
- 22) прийняття рішення за наслідками розгляду звіту Наглядової ради, звіту виконавчого органу, звіту Ревізійної комісії (ревізора);
- 23) затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління Товариства;
- 24) обрання комісії з припинення Товариства;
- 25) прийняття рішення про вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна, робіт або послуг, що є предметом такого правочину, перевищує 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Товариства;

- 26) прийняття рішення про розміщення цінних паперів, крім акцій, на суму, що перевищує 25 відсотків вартості активів Товариства;
- 27) обрання членів лічильної комісії, прийняття рішення про припинення їх повноважень;
- 28) обрання та припинення повноважень Голови і членів Правління;
- 29) прийняття рішення про обрання (заміну) реєстратора власників іменних цінних паперів Товариства, зберігача або депозитарія цінних паперів.

Повноваження з вирішення питань, що належать до виключної компетенції загальних зборів, не можуть бути передані іншим органам Товариства.

Наглядова рада є органом Товариства, що здійснює захист прав акціонерів у період між проведенням Загальних зборів і в межах своєї компетенції контролює і регулює діяльність виконавчого органу Товариства. Наглядова рада складається з 2 (двох) членів, які обираються Загальними зборами. До складу Наглядової ради Товариства входять наступні компанії: KADIS HOLDING LTD та SYSTEM CAPITAL MANAGEMENT.

До виключної компетенції Наглядової ради належить:

- 1) затвердження в межах своєї компетенції положень, якими регулюються питання, пов'язані з діяльністю Товариства;
- 2) підготовка порядку денного загальних зборів, прийняття рішення про дату їх проведення та про включення пропозицій до порядку денного, крім скликання акціонерами позачергових загальних зборів, затвердження форми і тексту бюлетенів для голосування на загальних зборах;
- 3) прийняття рішення про проведення чергових та позачергових загальних зборів відповідно до Статуту Товариства та у випадках, встановлених Законом України "Про акціонерні товариства", включення пропозицій до порядку денного загальних зборів акціонерів;
- 4) прийняття рішення про продаж раніше викуплених Товариством акцій та про реалізацію акцій, які не сплачені у встановлений термін платежу;
- 5) прийняття рішення про розміщення Товариством інших цінних паперів, крім акцій, на суму, що не перевищує 25 відсотків вартості активів Товариства;
- 6) прийняття рішення про викуп розміщених Товариством інших, крім акцій, цінних паперів;
- 7) затвердження ринкової вартості майна у випадках, передбачених законодавством та цим Статутом;
- 8) затвердження умов контрактів, які укладатимуться з Головою та членами Правління, встановлення розміру їх винагороди;
- 9) прийняття рішення про відсторонення Голови Правління або члена Правління від здійснення повноважень та обрання особи, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Голови або члена Правління;
- 10) обрання та припинення повноважень Голови і членів інших органів Товариства, крім органів, обрання та припинення повноважень яких віднесено до компетенції загальних зборів;
- 11) обрання реєстраційної комісії, за винятком випадків, встановлених законодавством;
- 12) обрання аудитора Товариства та визначення умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг;
- 13) визначення дати складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядку та строків виплати дивідендів у межах граничного строку, визначеного п. 6.18 цього Статуту;
- 14) визначення дати складення переліку акціонерів, які мають бути повідомлені про проведення загальних зборів відповідно до п. 9.1.13 цього Статуту та мають право на участь у загальних зборах відповідно до п. 9.1.12 цього Статуту;
- 15) надання попередньої згоди на участь Товариства у промислово-фінансових групах та інших об'єднаннях, про заснування інших юридичних осіб чи участь в них;
- 16) вирішення питань, віднесених до компетенції Наглядової ради розділом XVI Закону України "Про акціонерні товариства";

17) прийняття рішення про вчинення значних правочинів, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є їх предметом, становить від 10 до 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Товариства, а також надання згоди на вчинення правочинів, що попередньо схвалені загальними зборами;

18) визначення ймовірності визнання Товариства неплатоспроможним внаслідок прийняття ним на себе зобов'язань або їх виконання, у тому числі внаслідок виплати дивідендів або викупу акцій;

19) прийняття рішення про обрання оцінювача майна Товариства та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг;

20) затвердження умов договору, що укладатиметься з реєстратором власників іменних цінних паперів Товариства, зберігачем або депозитарієм цінних паперів, встановлення розміру оплати їх послуг;

21) надсилання пропозиції акціонерам про придбання належних їм простих акцій особою (особами, що діють спільно), яка придбала контрольний пакет акцій;

22) затвердження організаційної структури Товариства;

23) надання попередньої згоди на придбання часток (акцій, корпоративних прав) в статутних капіталах інших господарюючих суб'єктів або відчуження часток (акцій, корпоративних прав), що належать Товариству в статутних капіталах інших господарюючих суб'єктів;

24) надання попередньої згоди на вступ Товариства до складу учасників (засновників) інших суб'єктів господарювання;

25) прийняття рішення про створення спільних підприємств;

26) аналіз дій Правління з управління Товариством, реалізації інвестиційної, технічної і цінової політики;

27) затвердження за поданням Правління керівників створених дочірніх підприємств – юридичних осіб, прийняття рішення про призначення керівників структурних одиниць, філій, представництв;

28) ініціювання у разі необхідності проведення позачергових ревізій та/або аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності Товариства;

29) формування (затвердження) складу експертних комісій (у тому числі з залученням незалежних сторонніх фахівців) для перевірки фактичного стану будь-яких напрямків фінансово-господарської діяльності Товариства або діяльності посадових осіб Товариства у відповідності до їх повноважень. Розгляд та затвердження висновків цих комісій. Прийняття рішень та заходів по забезпеченню правових засад діяльності Товариства та його посадових осіб;

30) винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності посадових осіб органів управління Товариства;

31) надання попередньої згоди на вчинення Товариством правочинів на суму, що перевищує 20 000 000,00 (двадцять мільйонів) грн. або еквівалент цієї суми в іншій валюті за курсом НБУ на дату вчинення кожного правочину;

32) надання попередньої згоди на передачу в оренду майна Товариства, балансова вартість якого складає більше 5 000 000, 00 гривень (п'яти мільйонів гривень) або еквівалент цієї суми в іншій валюті за курсом НБУ на дату вчинення правочину;

33) надання попередньої згоди на вчинення Товариством правочинів щодо забезпечення зобов'язань (гарантій, порук, застав, тощо);

34) надання попередньої згоди на укладення Товариством договорів про отримання кредитів (позик);

35) надання попередньої згоди на випуск та погашення будь-яких боргових зобов'язань Товариства;

36) прийняття рішень про:

- безоплатну передачу майна Товариства; та/або
- безоплатне надання Товариством послуг (виконання робіт); та/або
- надання Товариством безповоротної фінансової допомоги чи благодійної допомоги;

37) надання попередньої згоди на придбання, відчуження або списання з балансу Товариства необоротних активів (в т.ч. основних засобів), які мають ринкову вартість більше 5 000 000,00 (п'яти мільйонів) гривень за однією операцією або загальна вартість таких операцій перевищує 15 000 000 (п'ятнадцять мільйонів) гривень на календарний рік, або еквіваленти вказаних сум в іншій валюті за курсом НБУ на дату вчинення кожного правочину;

38) затвердження інвестиційних програм та річних бюджетів Товариства;

39) затвердження порядку формування та використання фондів розвитку виробництва;

40) надання попередньої згоди стосовно отримання, зміни або анулювання ліцензій, дозволів або інших погоджень державних органів, що встановлюють, змінюють або припиняють права Товариства на користування землею або надрами;

41) вирішення інших питань, що належать до виключної компетенції Наглядової ради.

Правління є виконавчим органом Товариства, який здійснює керівництво його поточною діяльністю. Правління діє від імені Товариства у межах, встановлених Статутом Товариства та законом. Правління складається з 4 (чотирьох) членів, які обираються Загальними зборами акціонерів Товариства.

До складу Правління Товариства входять: Новак Сергій Борисович, Капука Олександр Вікторович, Безкровний Олександр Анатолійович, Ходкіна Марина Сергіївна.

До компетенції Правління належить вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Товариства, окрім питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів акціонерів Товариства та Наглядової ради.

Загальні збори акціонерів можуть винести рішення про передачу до компетенції Правління частини своїх прав, які не відносяться до їх виключної компетенції.

Правління підзвітне Загальним зборам і Наглядовій раді та організує виконання їх рішень.

Правління здійснює підготовку до проведення та забезпечує проведення Загальних зборів, забезпечує та сприяє діяльності Наглядової ради та Ревізійної комісії Товариства.

Ревізійна комісія здійснює контроль та перевірку фінансово-господарської діяльності виконавчого органу Товариства відповідно до законодавства України, статуту і внутрішніх нормативних актів Товариства. До складу Ревізійної комісії входять ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ», STARMILL LIMITED, AUGUST HOLDINGS LLC.

Перевірки фінансово-господарської діяльності виконавчого органу проводяться Ревізійною комісією по мірі необхідності, але не рідше ніж один раз на рік, за дорученням Загальних зборів, Наглядової ради, з її власної ініціативи або на вимогу акціонерів, які володіють у сукупності більш як 10 відсотками голосів.

Для здійснення перевірки Ревізійна комісія має право клопотати перед Наглядовою радою про залучення до участі у перевірці за рахунок Товариства незалежних аудиторів, експертів та спеціалістів.

Ревізійна комісія складає висновок за річним звітом і балансом Товариства та подає його на затвердження Загальним зборам.

На вимогу Ревізійної комісії посадова особа виконавчого органу зобов'язана надавати особисті пояснення та всі матеріали, бухгалтерські й інші документи, що стосуються фінансово-господарської діяльності Товариства і його виконавчого органу, а також його дочірніх підприємств, філій та представництв.

Ревізійна комісія доповідає про результати проведених нею перевірок Загальним зборам або Наглядовій раді Товариства.

Ревізійна комісія зобов'язана вимагати позачергового скликання Загальних зборів у разі виникнення загрози суттєвим інтересам Товариства або виявлення зловживань, вчинених посадовими особами.

Стратегія корпоративного управління. Інформація щодо стратегії корпоративного управління в юридичному відділі відсутня.

Скликання та проведення загальних зборів акціонерів. Протягом 2020 року загальні збори акціонерів Товариства не проводилися.

Структура акціонерів та їх частки в акціонерному капіталі. Компанія STARMILL LIMITED має частку 99,8812% в статутному капіталі Товариства.

Власники цінних паперів з особливими правами контролю та опис цих прав. Інформація про власників цінних паперів з особливими правами контролю в юридичному відділі відсутня.

Діяльність підприємства стосовно з операцій з власними акціями. Протягом 2020 року Товариство не проводило операцій з власними акціями.

Основні характеристики системи внутрішнього контролю.

Інформація про систему внутрішнього контролю в юридичному відділі відсутня.

Дивідендна політика. Інформація щодо дивідендної політики в юридичному відділі відсутня.

Перспективи розвитку та удосконалення корпоративного управління. Важливе питання – приведення діяльності та внутрішніх документів Товариства у відповідність до діючого законодавства.

В. О. ГОЛОВИ ПРАВИЛІННЯ

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР

С. Б. НОВАК

Л. М. ЯРОШЕВСЬКА